Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

30 КРАСАВІКА 2014 г. СЕРАДА № 80 (27690) Кошт 1600 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТРОЙЧЫ ВЫВЕРАНАЯ ПАЗІЦЫЯ

Непераадольных перашкод для стварэння Еўразійскага эканамічнага саюза не існуе

Фота БЕЛТА.

Сустрэчу прэзідэнтаў Беларусі, Казахстана і Расіі, якая ўчора адбылася ў Мінску, можна без перабольшвання назваць ключавой у рабоце над праектам дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе. Адкрываючы пасяджэнне Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў у вузкім складзе, Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка нагадаў аб тым, што ў свой час экспертам даручалася падрыхтаваць праект дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе, і калі ўзнікнуць непераадольныя перашкоды і спатрэбіцца ўдзел прэзідэнтаў, то лідары трох краін гатовыя сабрацца ў любы час.

СТАР. 2

Яркі дзень Першамая

Паважаныя суайчыннікі!

Сардэчна віншую вас са Святам працы.

Першамай, які ўвайшоў у наша жыццё больш як стагоддзе таму, стаў сімвалам сацыяльнай справядлівасці і глыбокай павагі да працоўнага чалавека.

Беларускі народ заўсёды імкнуўся да мірнай стваральнай працы. І сёння патрыятызм і з'яднанасць нашага грамадства пацвярджаюцца карпатлівай і напружанай работай, ад якой залежыць дабрабыт суверэннай Беларусі. Кожны з нас, праяўляючы прафесіяналізм, ініцыятыву і талент, уносіць свой уклад у дзяржаўнае будаўніцтва.

У гэты дзень мы выказваем шчырую ўдзячнасць ветэранам працы, чыімі рукамі ствараўся нацыянальны здабытак Рэспублікі Беларусь, і ўшаноўваем маладую змену працаўнікоў, якія прымнажаюць гэта багацце, умацоўваюць слаўныя традыцыі нашых продкаў.

Жадаю вам здароўя, шчасця і прафесійных поспехаў.

Няхай яркі дзень Першамая падорыць вам упэўненасць у будучыні, бадзёры настрой, натхніць на дасягненне новых перамог.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Каго «Містары Беларусь» сустракалі стоячы

СТАР. 5

Лепшы дзіцячы ліст пра музыку

СТАР. 7

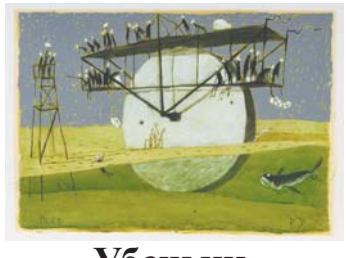

Убачыць беларускі авангард — дзе і за які кошт

СТАР. 8

ISSN 1990 - 763X

■ Педсавет

ФІЗІКА І ХІМІЯ: ЯК ІХ ПАЛЮБІЦЬ

Ёсць прадметы, якія не могуць выкладацца ў школе толькі на тэарэтычным узроўні

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Нечаканую прапанову — зрабіць адзіны дзяржаўны экзамен па фізіцы і хіміі абавязковым для ўсіх выпускнікоў расійскіх школ — агучыла на «круглым стале», прысвечаным перспектывам развіцця інжынернай справы ў Расіі, спікер Савета Федэрацыі Валянціна Матвіенка.

Як вядома, у Расіі адзіны дзяржэкзамен з'яўляецца адначасова выпускным экзаменам за курс сярэдняй школы і ўступным экзаменам у ВНУ. Два прадметы — руская мова і матэматыка — абавязковыя для ўсіх выпускнікоў. Іншыя дысцыпліны, якія спатрэбяцца ім для паступлення, старшакласнікі выбіраюць сабе самастойна. Але з 2009 года здача АДЭ па матэматыцы і рускай мове на станоўчую адзнаку — адзіны спосаб закончыць расійскую школу. Не здаў экзамен — атэстат не атрымаеш.

Размова на «круглым стале» ішла пра дэфіцыт у краіне спецыялістаў з вышэйшай тэхнічнай адукацыяй. На думку Валянціны Матвіенкі, часта выпускнікі і іх бацькі ідуць больш лёгкім шляхам, выбіраючы экзамены па гуманітарных прадметах. Здаваць гуманітарныя прадметы, безумоўна, «добра і цудоўна», але гэта абмяжоўвае магчымасці выпускнікоў пры паступленні ў тэхнічныя і інжынерныя ВНУ.

— Паколькі сёння востра стаіць праблема падняцця прэстыжу прафесіі, можа быць, трэба ўвесці ў абавязковыя экзамены фізіку і хімію? — запрасіла падумаць над сваёй прапановай Валянціна Матвіенка.

СТАР. 4

■ Балючая тэма

З ЖЫЦЦЯ МАТАЦЫКЛІСТАЎ

Як даць ім рады, калі яны паводзяць сябе на дарогах па-хамску

Цішыню вясновага вечара раптам парушае рэзкі гук. Праз лічаныя секунды па дарозе з хуткасцю кулі пралятае матацыкліст і знікае за паваротам. Гэтая карцінка становіцца ўсё больш звыклай на сталічных дарогах.

«Байкеры — гэта стыль жыцця. Іх нельга блытаць з мотахуліганамі»

На вуліцах Мінска ўсё часцей равуць рухавікі двухколавых коней, якія перашкаджаюць людзям спакойна спаць. І людзі пачынаюць матацыклістаў ненавідзець. Так і ствараецца яшчэ адзін грамадскі канфлікт.

— У параўнанні з мінулым годам колькасць ДТЗ з удзелам матацыклістаў павялічылася ў дзевяць разоў — з 3 да 28, — канстатуе **Генеральны пракурор Аляксандр КАНЮК.** Сямёра матацыклістаў ужо загінулі, хоць летась на пачатку сезона не было ніводнага смяротнага выпадку. І гэтую праблему нельга заганяць у кут. Бо паміж аўтамабілістамі і матацыклістамі пачынаюць узнікаць сур'ёзныя рознагалоссі. У аб'ектывы відэарэгістратараў усё часцей пачынаюць трапляць бойкі на праезнай частцы, пасярод плыні...

І яшчэ адна адметнасць — тое, што мотахуліганы пачалі перашкаджаць людзям. Пры гэтым будзе грубай памылкай блытаць іх з байкерамі, як гэта адбываецца сёння ў беларускім грамадстве. Байкер у маім разуменні — гэта стыль жыцця. Гэта сур'ёзныя, дысцыплінаваныя людзі, яны ездзяць на дарагіх якасных матацыклах, у іх надзейная экіпіроўка. І таму праблем менавіта з байкерамі ў нас няма.

— У любой людской супольнасці ёсць індывідуумы, якія імкнуцца вылучыцца з агульнай масы і тым самым псуюць агульнае ўражанне, — запэўнівае **кіраўнік мотаклуба Racing Clan, вядомы беларускі байкер Зміцер СЦЕПАНЕНКА.** — І, па маіх назіраннях, гэта датычыцца любога кола. Ды вось менавіта па такіх людзях, якія выклікаюць толькі негатыўную рэакцыю, пачынаюць меркаваць аб усіх астатніх. Я маю зараз на ўвазе менавіта маладых хуліганаў на матацыклах. А цень абвінавачвання кладзецца на ўсіх. І вельмі крыўдна чуць размовы за спінай і ўвесь той негатыў на свой адрас, якога мы, байкеры, шчыра кажучы, не заслужылі.

СТАР. 3

ТРОЙЧЫ ВЫВЕРАНАЯ ПАЗІЦЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Непераадольных перашкод, як прызналі ў выніку ўдзельнікі сустрэчы, на шляху стварэння саюза не існуе, а вось спрэчныя пытанні сапраўды запатрабавалі абмеркавання на самым высокім узроўні.

Да таго, як гаварыць пра надзённыя праблемы ў вузкім коле, а затым прыступіць да працы ў пашыраным складзе з удзелам спецыялістаў і абмеркаваць канкрэтныя пытанні і існуючыя перашкоды, кіраўнікі трох дзяржаў амаль дзве гадзіны размаўлялі ў нефармальнай абстаноўцы.

На пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў у вузкім складзе Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў: калі бакі не гатовыя рэалізаваць дамоўленасці, аб Еўразійскім эканамічным саюзе трэба гаварыць гадоў праз дзесяць. «Да падпісання дагавора застаецца зусім мала часу. Узнікае пытанне: з чым мы прыйдзем да саюза?» — сказаў беларускі лідар. Аляксандр Лукашэнка са шкадаваннем заўважыў, што сёння ўжо сфарміраваўся круг пытанняў, па якім погляды бакоў разыходзяцца, і пералік гэтых пытанняў насцярожвае. «Таму мы і сабраліся, каб іх зняць, вырашыць», — сказаў ён.

«Нам прапаноўваюць сёння пакінуць нявырашанымі тыя праблемы, якія трэба было б вырашыць яшчэ на папярэдніх этапах. Па нашым цвёрдым перакананні, мы павінны выходзіць на канкрэтныя рубяжы, адным з якіх з'яўляецца паўнафарматны Мытны саюз. Паміж яго членамі не павінна быць ніякіх абмежаванняў у руху тавараў, якімі б адчувальнымі яны ні былі», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі. На яго думку, доўгатэрміновае захаванне любых формаў абмежаванняў у руху тавараў, тым больш такіх, як энерганосьбіты, стварае непажаданы прэцэдэнт.

«Падыходы, якія заяўляюцца ў працэсе перамоў, выклікаюць шмат пытанняў. Наватарскія прапановы па тэрмінах рэалізацыі дамоўленасцяў праз 10 гадоў, гэта значыць да 2025 года, прынамсі гучаць дзіўна. Калі мы не гатовыя прымаць меры цяпер, то гэта трэба адкрыта прызнаць», — агучыў сваю думку кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка выказаў надзею на тое, што адбудзецца зацікаўленая размова і па іншых тэмах, якія тычацца АЭП і будучага Еўразійскага эканамічнага саюза. Прэзідэнт адзначыў, што ёсць пытанні па аўтамабільных грузаперавозках з трэціх краін. «Хіба гэта не абсурдна, што выгаду ад інтэграцыі нашых краін атрымаюць, дапусцім, польскія, літоўскія або іншыя грузаперавозчыкі?» — заўважыў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Ён таксама дадаў, што ад таго, наколькі эфектыўным будзе саюз, залежыць яго прывабнасць для іншых краін. «Але і сам саюз павінен набываць большае напаўненне ад свайго пашырэння», — сказаў беларускі лідар.

Не варта ператвараць інтэграцыю Беларусі, Казахстана і Расіі ў працэс дзеля працэсу, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка: «Нас ніхто не штурхае ў спіну, усе графікі мы вызначаем самі, але мне здаецца, ператвараць у працэс дзеля працэсу па прынцыпе: важны не вынік, а удзел — думаю, нам гэта не трэба».

«1 студзеня 2015 года мы павінны будзем адказаць на пытанні нашых грамадзян: куды мы прыйшлі, што ў выніку атрымалі нашы дзяржавы. Адказы ў нас павінны быць», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Без шчырай, я б сказаў, мужчынскай размовы сёння не абысціся. У Беларусі ёсць сваё бачанне цяперашняй сітуацыі, і мы гатовыя адкрыта, па-партнёрску пра гэта гаварыць», — сказаў Прэзідэнт. «Хацелася б, каб вы, паважаныя мае сябры, пакідаючы Мінск, былі ў добрым настроі. Гэта будзе залежаць ад тых рашэнняў, якія мы з вамі прымем», — дадаў беларускі лідар.

Сёння ёсць шэраг яшчэ не вырашаных пытанняў па стварэнні Еўразійскага эканамічнага саюза, але іх можна дадаткова прапрацаваць і знайсці кампрамісы, адзначыў у ходзе пасяджэння Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін. Ён канстатаваў, што праведзена вялікая праца па стварэнні «самага развітага на постсавецкай прасторы інтэграцыйнага аб'яднання». Паводле яго слоў, Мытны саюз, які стварылі Беларусь, Расія і Казахстан, працуе і прыносіць рэальную карысць. «І гэта мы бачым на выніках эканомікі нашых краін. Тут жа гэта абсалютна відавочны факт», — падкрэсліў ён.

«Але мы можам зрабіць яшчэ адзін крок (мы дамаўляліся пра гэта), крок па паглыбленні нашага ўзаемадзеяння, прасунуць наша супрацоўніцтва на больш высокі ўзровень», — лічыць Прэзідэнт Расіі. Ён адзначыў, што за апошні час праведзена вялікая праца на экспертным урадавым узроўні па падрыхтоўцы праекта дагавора аб стварэнні ЕАЭС. Падрыхтаваны грунтоўны дакумент на 600 старонак. «Але справа нават не ў тым, колькі там старонак. Справа ў тым, што па змесце гэта дакумент, які дае нам магчымасць зрабіць яшчэ адзін крок у паглыбленні нашага ўзаемадзеяння. Сапраўды, мы можам якасна змяніць наша супрацоўніцтва. Гэта дазволіць нам выйсці на павышэнне канкурэнтаздольнасці эканомік, зрабіць іх больш эфектыўнымі, прыцягваць унутраныя і знешнія інвестыцыі. І гэты вялізны рынак у 170 млн чалавек, які мы з вамі стварылі, можа набыць зусім новую якасць, дадаткова набыць прывабнасць і стаць больш эфектыўным і змястоўным», — сказаў Уладзімір Пуцін.

Разам з тым Прэзідэнт Расіі прызнаў, што ёсць некаторыя пытанні, якія «на экспертным узроўні не цалкам яшчэ дапрацаваны». Іх рашэнне застаецца за кіраўнікамі дзяржаў.

Прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаеў таксама лічыць пераадольнымі рознагалоссі, якія маюцца на шляху стварэння Еўразійскага эканамічнага саюза. «Я за тое, каб коней не гнаць, але ёсць магчымасць укласціся ў прынятыя тэрміны і зняць усе пытанні. Мы можам дамовіцца», — перакананы Нурсултан Назарбаеў.

«Мы выходзім на прамую лінію падпісання дагавора, і я падтрымліваю тое, што цяпер сказаў Аляксандр Лукашэнка, — вялікую частку шляху мы прайшлі», — адзначыў Прэзідэнт Казахстана. Паводле яго слоў, напярэдадні эксперты добра папрацавалі, і да саюза, які ствараецца, ужо праяўляюць цікавасць іншыя партнёры.

Як падкрэсліў Нурсултан Назарбаеў, на сустрэчы «тройкі» трэба будзе падрабязна абмеркаваць усе пытанні, у тым ліку рознагалоссі па праекце дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе. «Сёння ўвага грамадскасці як унутры краін, так і за мяжой прыкавана да гэтага, — сказаў Нурсултан Назарбаеў. — Трэба старанна паглядзець і выканаць усе прававыя аспекты, інтарэсы нашых дзяржаў».

Паводле слоў Прэзідэнта Казахстана, праведзена немалая праца па найбольш вострых пытаннях, прадугледжаных у пераходныя перыяды. «Усе гэтыя пытанні мы абмяркоўвалі, ствараючы Мытны саюз і пры фарміраванні Адзінай эканамічнай прасторы. Думаю, нашы эксперты з камісіі працавалі і паставілі нам пытанні, па якіх яны не дамовіліся, і мы па-таварыску, як заўсёды, абмяркуем кожны пункт і будзем вырашаць, што нам рабіць», — сказаў Нурсултан Назарбаеў.

Казахстанскі лідар выказаў упэўненасць, што ўдасца знайсці кансэнсус па ўсіх наяўных пытаннях і ў выніку дамовіцца, прыняць пэўныя рашэнні.

На пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ў пашыраным складзе абмяркоўваліся ўжо канкрэтныя пытанні, якія неабходна вырашыць у ходзе стварэння ЕАЭС. У прыватнасці, старшыня Калегіі Еўразійскай эканамічнай камісіі Віктар Хрысценка паведаміў, што ў саюзе прапануецца адзіная канструкцыя для рынкаў нафты, нафтапрадуктаў і газу. Старшыня Калегіі ЕЭК, інфармуючы ўдзельнікаў пасяджэння аб ходзе работы над праектам дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе, адзначыў, што напярэдадні саміту «тройкі» адбылося пасяджэнне Савета ЕЭК. «Некаторыя рэчы ўдакладнены. Хоць трэба сказаць, што некаторыя пытанні з'явіліся новыя. З'явіліся яны таму, што былі дадзены даручэнні міністэрствам шэраг пытанняў прапрацаваць, але, на жаль, некаторыя з іх засталіся неўрэгуляванымі, таму па рашэнні савета мы вынеслі гэта на ваш суд, на ваша абмеркаванне», — заявіў Віктар Хрысценка.

Акрамя таго, старшыня Калегіі ЕЭК далажыў удзельнікам пасяджэння аб ходзе работы па рэалізацыі дарожнай карты па далучэнні Арменіі да Мытнага саюза і Адзінай эканамічнай прасторы Беларусі, Казахстана і Расіі.

Па выніках пасяджэння Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ў пашыраным складзе Віктар Хрысценка заявіў, што ўсе рознагалоссі па праекту дагавора аб ЕАЭС урэгуляваныя.

Паводле БЕЛТА.

АДЛЕГЛАСЦЬ — НЕ ПЕРАШКОДА

Канферэнцыя, прысвечаная садзейнічанню гандлю, інвестыцыям, працоўнаму ўзаемадзеянню і развіццю турызму адбылася ў Беларускім таварыстве дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі. Беларусь і В'етнам прадстаўлялі дыпламаты, спецыялісты сферы гандлю і турызму, знаўцы пытанняў грамадзянства і міграцыі, супрацоўнікі Рэспубліканскай канфедэрацыі прадпрымальніцтва.

Генеральны дырэктар холдынга «БелГАЗаўтасэрвіс» Міхаіл Супруновіч і генеральны дырэктар гандлёва-турыстычнай фірмы «Era Group» Фам Суан Ньят аглядаюць новабудоўлю ў Мінску.

Адлегласць, большая за восем тысяч кіламетраў, не перашкаджае плённаму супрацоўніцтву Беларусі і В'етнама. Такая выснова гучала ў выступленнях усіх удзельнікаў канферэнцыі, якія да таго ж дзяліліся сваімі думкамі, як зрабіць сувязі краін яшчэ больш плённымі. Было адзначана, што актыўнаму развіццю палітычнага дыялога спрыяе пашырэнне супрацоўніцтва ў гандлёва-эканамічнай, навукова-тэхнічнай і іншых галінах.

Асноўнымі таварамі беларускага экспарту ў далёкую краіну з'яўляюцца калійныя ўгнаенні, трактары, шыны, грузавыя аўтамабілі. В'етнам дасылае беларускім спажыўцам мора-прадукты, агародніну і кансерваваную садавіну, трыкатажныя вырабы, натуральны каўчук.

Было адзначана, што сёлета спаўняецца дзесяць гадоў з таго дня, калі Беларуская гандлёва-прамысловая палата падпісала пагадненне аб супрацоўніцтве з Гандлёва-прамысловай палатай В'етнама.

Яўген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

З прадстаўнікамі В'етнама гутарыць удзельнік канферэнцыі, генеральны дырэктар будаўнічага трэста №13 Анатоль Бокій. Яго арганізацыя зацікаўлена ў развіцці працоўнай міграцыі з в'етнамскага боку.

Аўтамабіль высокай праходнасці, распрацаваны на «БелГАЗаўтасэрвісе», быў прадэманстраваны ўдзельнікам канферэнцыі ва ўмовах бездарожжа. Зацікаўленыя спецыялісты высока адзначылі якасць такога ўсюдыхода.

■ Спорт-тайм

НАЙЛЕПШЫ СЕЗОН ТАЦЦЯНЫ ДРАЗДОЎСКАЙ

У традыцыйным спартыўным аглядзе «Звязда» распавядае пра спартыўныя перыпетыі апошніх дзён.

1. Мінскае «Дынама» атрымала чацвёртую перамогу ў сезоне і замацавала лідарства ў чэмпіянаце краіны. У матчы супраць «Гомеля» вылучыліся легіянеры — у вароты зялёна-белых забівалі Эрнан Фігерэда і Ненад Адамавіч (2:0). Барысаўчане разгромілі брэсцкае «Дынама» — 4:0. Героем матча стаў Сяргей Крывец, які адзначыўся хет-трыкам і галявой перадачай. Дзякуючы гэтаму Крывец апярэдзіў гульца «Белшыны» Мануэля Бледу ў бамбардзірскай гонцы.

Упэўненае выступленне працягвае «Нафтан» (перамога над «Мінскам» — 1:0), які абыходзіцца без паражэнняў пяты матч запар. Гэта, між іншым, рэкорд наваполацкага клуба на старце сезона! Слуцк дабіўся другой перамогі ў сезоне, перайграўшы ў гасцях «Белшыне» — 2:1. Адзначым, што падчас матча за размовы з арбітрам быў выдалены настаўнік навічкоў вышэйшай лігі Юрый Крот. Безгалявой нічыёй скончыліся паядынкі «Нёман» — «Тарпеда-БелАз» і «Шахцёр»—«Дняпро».

2. Зборная Беларусі па хакеі пераможна скончыла спарынгі супраць датчан. У першым матчы беларусы саступілі гаспадарам пляцоўкі — 4:5. Але ў наступнай сустрэчы падапечныя Глена Хэнлана ўзялі рэванш, атрымаўшы валявую перамогу — 4:3. Дублем вылучыўся Андрэй Стась. Адзначым, што ў другім паядынку з-за праблем са спінай на лёд не выйшаў адзін з лідараў нашай каманды Аляксей Калюжны.

3. За тур да фінішу сезона **стаў вядомы пераможца чэмпіянату Беларусі па валейболе.** Мінскі «Будаўнік», упэўнена перайграўшы «Шахцёр» — 3:0, забяспечыў сабе перамогу ў першынстве краіны.

4. Беларуская яхтсменка Таццяна Драздоўская заняла другое месца на заключным этапе Кубка свету ў французскім Ерэ. На гонку наша спартсменка ішла лідарам, аднак на апошнім этапе прапусціла наперад бельгійку Эві ван Акер. Тым не менш, Таццяна Драздоўская стала лепшай у медальным заліку сёлетняга сезона ў класе Лазер Радыял. На пяці этапах Кубка свету беларуска заваявала адно «золата» і два сярэбраныя медалі.

5. Мінск можа прыняць чэмпіянат Еўропы па футболе ў 2020 годзе. Беларуская федэрацыя футбола падала заяўку на ўдзел у правядзенні фінальнага этапа чэмпіянату Еўропы-2020. У верасні УЕФА абвесціць спіс 13 гарадоў, у якіх пройдуць матчы кантынентальнага першынства 2020 года. Сярод іншых прэтэндэнтаў — Амстэрдам, Афіны, Базель, Берлін, Брюсель, Заграб, Лісабон, Лондан, Мадрыд, Масква, Парыж, Рым, Стамбул.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

УЗДОЎЖ РАКІ ПАМЯЦІ

Радаўніца ў адселенай чарнобыльскай зоне пачынаецца з кантрольна-прапускных пунктаў. У Нараўлянскім раёне былыя жыхары выселеных вёсак перасякаюць КПП «Цешкаў» і кіруюць у бок беларуска-ўкраінскага памежжа ўздоўж ракі Прыпяць. Карпавічы, Дзёрнавічы, Надтачаеўка, Вепры, Бярозаўка, Вяжышча, Данілееўка... Яны могуць сустрэцца на радзіме толькі ў гэты дзень.

У былой вёсцы Ражава на Радаўніцу заўсёды людна. Толькі палова на дзявятую раніцы, а на дарозе, якая ідзе ўздоўж могілак, і машынна, і людна. Поціскі рук, абдымкі, пацалункі — былыя жыхары не бачыліся болей за год, а многія не сустракаліся нават дзесяцігоддзямі. Колішнія паселішчы Даўляды і Белая Сарока на самай мяжы з Украінай. Каля могілак тут шмат аўто з украінскімі нумарамі. Але 28 гадоў з дня чарнобыльскай катастрофы людзей не раз'ядналі. Узгадваючы сваіх спачылых родных, яны садзяцца за агульныя сталы, частуюцца, распытваюць адно аднаго пра здароўе і справы.

Чарнобыльская Радаўніца імгненная. Не паспелі людзі прывітацца, прыбраць магілы і прысесці за сталы, як час развітвацца. Зноў на год, на дзесяцігоддзі. Да наступнай сустрэчы, якая абавязкова адбудзецца.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Нараўлянскі раён.

■ Прыемная навіна

Прыгажосць і творчасць пад адным дахам

У горадзе Узда адкрыўся новы Палац культуры. Ён узводзіўся па індывідуальным праекце. І трэба сказаць, атрымаўся непаўторным, незвычайным па архітэктуры. А самае галоўнае, бадай, тое, што сабраў пад адным дахам мастацтва, творчасць, прыгажосць.

Да гэтага ўстанова месцілася ў будынку касцёла Узвышэння Святога Крыжа, помніка архітэктуры XVIII стагоддзя. Тут туліліся шматлікія дзіцячыя і дарослыя творчыя аматарскія калектывы, праводзіліся дыскатэкі.

Як адзначыў **старшыня райвыканкама Вячаслаў ПАХОЛЬЧЫК,** горад меў вострую патрэбу ва ўстанове такога тыпу. Будаўніцтва працягвалася два гады за кошт сродкаў абласнога бюджэту. Пры ўзвядзенні і аснашчэнні аб'екта на 85% выкарыстаны матэрыялы, мэбля і абсталяванне айчынных вытворцаў. «Новы Палац культуры — толькі частка плана па развіцці і добраўпарадкаванні Узды, — адзначыў Вячаслаў Вячаслававіч. — Ужо распрацавана каштарысна-праектная дакументацыя на будаўніцтва фізкультурна-аздараўленчага комплексу з плавальным басейнам.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

З ЖЫЦЦЯ МАТАЦЫКЛІСТАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Байкеры таксама прапаноўваюць рэфармаваць сістэму падрыхтоўкі матацыклістаў у больш жорсткім кірунку. Гэтага погляду яны прытрымліваюцца з той мэтай, каб на дарогах стала менш безадказных людзей.

— Трэба кардынальна змяніць падыход у навучанні для атрымання правоў катэгорыі А, — лічыць **Аляксандр ТАРАСАЎ, кіраўнік мотаклуба LIVE TO RAID MCC Belarus.** — Таму што вялікую праблему ствараюць матацыклісты, якія не маюць вадзіцельскага пасведчання. Пры патрабаванні супрацоўнікаў ДАІ спыніцца яны, як правіла, пачынаюць уцякаць, пры гэтым чхаюць на бяспеку іншых удзельнікаў руху... Мы выступаем за тое, каб павялічыць колькасць моташкол, перагледзець там тэхнічную базу. Усё-такі матацыклы мінскай вытворчасці — гэта не тое, што ў большасці сваёй ездзіць па нашых дарогах.

Ці трэба канфіскоўваць матацыклы?

Летась упершыню з 1968 года Беларусь пераадолела ў бок паніжэння сімвалічную планку ў тысячу загінулых на дарогах. Аднак штодзённа на дарогах гінуць два-тры чалавекі, а 14 атрымліваюць траўмы. За гэтымі лічбамі стаяць смерці блізкіх і родных, велізарныя выдаткі на лячэнне раненняў, судовыя прыгаворы...

«Шмат бяспекі на дарогах не бывае».

— Зараз у краіне зарэгістравана больш за 3 мільёны 600 тысяч транспартных сродкаў. Гэта прыкладна 400 адзінак на тысячу жыхароў, — прыводзіць лічбы **міністр унутраных спраў Беларусі Ігар ШУНЕВІЧ.** — За 10 гадоў на нашых дарогах загінулі 14 тысяч чалавек, а яшчэ 65 тысяч атрымалі траўмы. Той гадавы ўрон, які прыносяць дарожна-транспартныя здарэнні, ацэньваецца прыкладна ў 2-3% ад валавога ўнутранага прадукту. Гэта сярэдні сусветны паказчык, прыдатны і да Беларусі.

Кожнае восьмае парушэнне правіл дарожнага руху звязана з перавышэннем хуткасці, кожнае дзясятае — з грэбаваннем рамянямі бяспекі ці моташлемамі. Што адметна, ва ўзросце да 25 гадоў людзі трапляюць у ДТЗ удвая часцей, чым старэйшыя.

— Тут справа больш датычыцца асабістай культуры як кіроўцы, так і пасажыра, — працягвае Ігар Шуневіч. — Калі вадзіцель перавышае хуткасць, свядома парушае правы грамадзян на адпачынак уначы, не прапускае пешаходаў на пераходах, — глыбока ўпэўнены, што такому чалавеку ўласціва агрэсіўнасць. У яго прэваліруе эгаізм, які рана ці позна, але выльецца ў трагедыю. Ды і так ён свядома становіцца патэнцыяльным злачынцам.

Шмат бяспекі на дарогах не бывае. Мы бачым рэальныя станоўчыя вынікі пасля ўвядзення канфіскацыі за паўторную язду ў нецвярозым стане. Укараненне фотафіксацыі зменшыла на некаторых участках траўматызм і смяротнасць на чвэрць. І таму адно з выйсцяў, якое бачыцца мне — гэта заканадаўчае расшырэнне магчымасцяў канчатковай або часовай канфіскацыі аўта- ці мотатранспарту ў злосных парушальнікаў. Гэта робіцца для таго, каб ратаваць жыцці людзей...

Паводле слоў **старшыні Следчага камітэта Валянціна ШАЕВА,** аварыі з удзелам матацыклістаў-«хуткаснікаў» даволі часта разгортваюцца па наступным сцэнарыі. Удзельнікі дарожнага руху, разлічваючы на тое, што іншыя кіроўцы на дарозе таксама прытрымліваюцца правіл, часта проста не здольны ацаніць хуткасць матацыкла на далёкай адлегласці, які імчыцца, як куля; не могуць прадугадаць момант манеўра. Хоць матацыкл і мае перавагу, але на велізарнай хуткасці двухколавага каня кіроўца аўтамабіля проста не паспявае пралічыць, што ён стварае для яго перашкоду.

Як слуп мотахуліганам аказаўся

— Нядаўна я ехаў па праспекце Незалежнасці ў Мінску і здзівіўся: што гэта на крайняй левай паласе за слуп такі рэзка ўзнік? — згадвае **дырэктар Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў Вадзім ІПАТАЎ.** — Ды вось, толькі калі пад'ехаў бліжэй, аказалася, што гэта зусім не слуп. Гэта быў матацыкліст, які імчаўся на заднім коле насустрач па раздзяляльнай паласе. І я зніякавеў. А калі б гэты «сюрпрыз» камусьці прыляцеў пад кола, што тады? Гэта яскравы прыклад таго, што з хамствам на дарозе рызыкуе сутыкнуцца кожны кіроўца. І менавіта таму пытанне гэта злабадзённае. Але як яго вырашаць? Між іншым, што датычыцца шуму, які стварае транспартны сродак, у нашым заканадаўстве існуе прабел. А вось у расійскіх правілах дарожнага руху дакладна напісана, што парушэнне гукавога парога — гэта тэхнічная няспраўнасць.

«Ёсць шэраг матацыклаў, якія ўвогуле не павінны праходзіць тэхагляд»

Калі матацыкл укамплектаваны і кіруецца правільна, ён нікому не нашкодзіць. Але калі водзіць яго чалавек легкадумны, то двухколавая машына можа нарабіць непапраўнай бяды. І чаму гэтыя людзі носяцца ўначы? Удзень на сталічных вуліцах транспартныя плыні, як правіла, вельмі шчыльныя. Даводзіцца лавіраваць між аўтамабілямі, і таму разагнацца амаль немагчыма. А ноччу вуліцы вольныя...

— Мы, як матацыклісты, бачым гэтую праблему знутры, — працягвае Зміцер Сцепаненка. — Найперш хацелася б закрануць праблему гуку ад глушыцеляў па начах. Так, у асноўным гэта датычыцца спартыўных матацыклаў. Ёсць і іншыя машыны, якія на нізкай хуткасці таксама ўтвараюць басавіты гук, але не настолькі моцны. Але ёсць і шэраг матацыклаў, якія ўвогуле не павінны праходзіць тэхагляд. У першую чаргу гэта датычыцца старых машын, у якіх глушыцелі адсутнічаюць увогуле або ставяцца саматугам у гаражных умовах. Іншы аспект — гэта глушыцелі ад афіцыйных вытворцаў. Як правіла, яны каштуюць нятанна, але і гучна раўці пачынаюць толькі на максімальных абаротах. А гэта значыць, што хуткасць для гэтага павінна быць шалёнай. Што аўтаматычна азначае парушэнне правілаў дарожнага руху.

Спартыўныя матацыклы правакуюць людзей. І забараняць гэтую тэхніку было б памылковым крокам. Значыць, трэба шукаць альтэрнатыву. Напрыклад, стварыць пляцоўку, дзе б гэтыя людзі змаглі выплюхнуць страсць. Вось, напрыклад, узяць палігон Акадэміі навук у Ліпках. Ён знаходзіцца пасярод лесу, людзям гукі не перашкаджаюць, і аўто там не ездзяць.

— Рэгулярныя трэніроўкі для ўсіх ахвотных праходзяць у Баравой. Ды вось толькі зусім нядаўна з'явілася інфармацыя аб тым, што картадром там пойдзе пад знос, — абураецца Зміцер Сцепаненка. Калі гэта адбудзецца, то мы страцім апошні аскепак таго, што здолелі захаваць, каб чалавек вучыўся ездзіць не па праспектах, а па спецыяльнай трасе...

Трэба перагледзець і сістэму падрыхтоўкі кіроўцаў матацыклаў. І тут вельмі спатрэбяцца напрацоўкі ў краінах замежжа, якія прайшлі праз гэта раней. Так, у Італіі і Германіі чалавек садзіцца на матацыкл, за ім ззаду едзе інструктар з гарнітурай і сочыць за тым, як будучы кіроўца паводзіць сябе ў горадзе.

— А вось у Фінляндыі транспартны сродак, які гучна шуміць, увогуле не дапускаецца да выезду на дарогу, — гаворыць **намеснік дырэктара навукова-практычнага цэнтра праблем умацавання законнасці і правапарадку Генеральнай пракуратуры Аляксандр ГУЧОК.**

Акрамя таго, забароненай зонай для некаторых відаў транспартных сродкаў можа стаць сталічны праспект Незалежнасці. Заканадаўчую норму можна стварыць любую, але яна павінна працаваць. І таму галоўным прынцыпам павінна стаць немінучасць пакарання для хамаў на дарогах...

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Фота БЕЛТА.

НА БЯСПЕЦЫ НЕ ЭКАНОМЯЦЬ

Плануецца, што структура падрыхтоўкі беларускіх атамшчыкаў будзе створана налета ў лістападзе, а ў 2016-м пачнецца навучанне спецыялістаў

Атамная электрастанцыя ў Беларусі будуецца. Няхай на яе пляцоўцы пакуль выканана толькі каля 5% работ, але нам ужо цяпер важна ўсвядоміць, на якім узроўні ажыццяўляецца гэтая грандыёзная будоўля, а таксама тое — хто і як будзе нашу станцыю абслугоўваць. Менавіта гэтай тэматыцы быў прысвечаны прэс-тур Мінэнерга на Астравецкую пляцоўку. Падчас яго журналісты наведалі міжнародны семінар «Абмен перадавым вопытам пуску АЭС», у якім прынялі ўдзел буйныя эксперты краін Еўропы і Амерыкі. БелАЭС і Маскоўскі цэнтр Сусветнай асацыяцыі арганізацый (САА), якія эксплуатуюць АЭС, запрасілі на семінар не толькі кіраўнікоў спецыялізаваных арганізацый нашых дзвюх краін, але і спецыялістаў з Украіны, Францыі, Італіі, Славакіі, Ірана і ЗША.

САМЫ СУЧАСНЫ ПРАЕКТ

Беларуская АЭС будзе складацца з двух энергаблокаў сумарнай магутнасцю да 2400 (2х1200) МВт. Для яе будаўніцтва выбраны самы сучасны ў свеце праект «АЭС-2006», які цалкам адпавядае міжнародным нормам і рэкамендацыям МАГАТЭ. **Саветнік Маскоўскага цэнтра САА, якія эксплуатуюць АЭС, Уладзімір БРОННІКАЎ** паведаміў журналістам, што ўдзельнікі семінара дасканала азнаёміліся з тым, як беларусы ўзводзяць станцыю. Усе эксперты пераканаліся ў тым, што будаўнічая пляцоўка мае не толькі сучасную структуру, але і эфектыўную і разумную арганізацыю сістэмы кіравання. Самаарганізацыя работы спецыялістаў на ўсіх узроўнях адпавядае патрабаванням структуры бяспекі найвышэйшага класа, адзначыў спадар Броннікаў. Нагадаю, што па ўзроўні бяспекі выбраны намі праект мае катэгорыю «тры плюс», дзе прысутнічае актыўны і пасіўны прынцып дзеяння. Пасіўны прынцып дзеяння бяспекі ўвогуле не залежыць ад чалавечага фактару. Падлічана, што стварэнне менавіта такой сістэмы бяспекі «забірае» больш за палову сабекошту ўсёй станцыі.

Галоўны інжынер БелАЭС Анатоль Бондар.

ІНВЕСТЫЦЫІ Ў ЭНЕРГЕТЫЧНУЮ БУДУЧЫНЮ

Уладзімір Броннікаў лічыць, што атамны энергаблок ствараецца, па сутнасці, на сто гадоў. Згодна з праектам, блок паспяхова дзейнічае 50 гадоў. Потым яго тэрмін доўжыцца яшчэ мінімум на 20-30 гадоў. Далей узнікае не менш складаная задача па ліквідацыі гэтага блока з улікам давядзення яго да радыяцыйна бяспечнага стану. Зразумела, што беларускі бок павінен увесь гэты цыкл прадугледзець з улікам практычнага аналізу айчынных навукоўцаў, лічыць Уладзімір Броннікаў. Для ўсяго гэтага неабходна будзе больш актыўна развіваць у нашай краіне навукова тэхнічную інфраструктуру, якая звязана з атамнай энергетыкай.

Так, рынак працы сёння ў свеце даволі адкрыты. Персанал любога ўзроўню кваліфікацыі магчыма цяпер запрасіць і з-за мяжы, аднак... На думку Уладзіміра Броннікава, нашай краіне трэба абавязкова мець сваю ўласную сістэму падрыхтоўкі вузкіх спецыялістаў, а галоўнае — мець структуру атэстацыі кваліфікацыі падобнага персаналу. Такая сістэма абавязкова павінна мець самастойны дзяржаўны статус, каб фукцыянаванне энергетыкі ў нашай краіне не залежала ад знешніх фактараў.

ПАДРЫХТОЎКА І СТАЖЫРОЎКА СПЕЦЫЯЛІСТАЎ — НА ПРАЦЯГУ 2,5 ГОДА

Будаўніцтва вучэбна-трэніровачнага цэнтра для падрыхтоўкі персаналу на БелАЭС плануецца пачаць сёлета ў маі, паведаміў нам **галоўны інжынер прадпрыемства «Беларуская АЭС» Анатоль БОНДАР.** Узвядзенне карпусоў цэнтра плануецца завяршыць у лістападзе 2015 года, а ў 2016-м — пачаць навучанне спецыялістаў. Прагназуецца, што ў наступным годзе на атамную станцыю паступяць у тым ліку трэнажоры для аператыўнага і рамонтнага персаналу, а таксама абсталяванне па лініі мясцовага кіравання.

Прадстаўнік расійскай кампаніі «Атамтэхэнерга» Мікалай ШАСТАКОЎ адзначыў той факт, што галоўнай каштоўнасцю атамнай станцыі з'яўляецца персанал. Менавіта ад таго, як ён падрыхтаваны, залежыць эфектыўная і бяспечная праца аб'екта. На яго думку, набіраць і рыхтаваць спецыялістаў трэба загадзя, для чаго патрабуецца стварыць сістэму навучання кадраў. Яна павінна ўключаць матэрыяльна-тэхнічную базу, вучэбна-метадычны матэрыял і інструктараў. «Арганізацыяй работ па гэтым кірунку на БелАЭС займаюцца спецыялісты, якія маюць каласальны вопыт на дзеючых і будучых атамных станцыях у Расіі, ва Украіне і ў далёкім замежжы», — канстатаваў эксперт. — «Ёсць упэўненасць, што беларускі бок з гонарам справіцца з гэтай самай складанай задачай», — дадаў Мікалай Шастакоў.

Нашай краіне трэба абавязкова мець сваю ўласную сістэму падрыхтоўкі вузкіх спецыялістаў, а галоўнае — мець структуру атэстацыі кваліфікацыі падобнага персаналу.

Анатоль Бондар упэўнены, што за 2,5 года да пуску блока ў эксплуатацыю ў цэнтры персанал будзе кваліфікавана падрыхтаваны і пройдзе адпаведную стажыроўку на блоках дзеючых АЭС за мяжой.

Нагадаю, што цяпер на будаўніцтве айчыннай атамнай станцыі задзейнічана каля 2 тысяч чалавек, а да канца года колькасць будаўнікоў мяркуецца павялічыць да 3,4 тысячы. Агульны аб'ём работ на аб'екце сёлета ў параўнанні з 2013 годам будзе павялічаны ў шэсць разоў. Тэрміны рэалізацыі праекта адлюстраваны ў генеральным кантракце, які прадугледжвае ўвод у прамысловую эксплуатацыю першага блока атамнай станцыі ў лістападзе 2018 года.

ЛІЦЭНЗІЯ НА ПЕРШЫ ЭНЕРГАБЛОК

БелАЭС ужо атрымала поўную ліцэнзію на першы энергаблок. Пад поўнай маецца на ўвазе ліцэнзія на ўвесь аб'ём работ да пачатку эксплуатацыі атамнай станцыі. Разам з тым, спадар Бондар дадаў, што пытанняў да праектнай дакументацыі ў экспертаў Інстытута ядзернай энергетыкі «Сосны» было дастаткова. «Эксплуатуючая арганізацыя і наш генеральны праекціроўшчык правялі эфектыўную працу па іх зняцці», — падкрэсліў Анатоль Бондар.

Сяргей КУРКАЧ.

Мінск-Астравец-Мінск.

ФІЗІКА І ХІМІЯ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У Беларусі летась пасля здачы ЦТ па фізіцы за бортам аказаліся 37% яго ўдзельнікаў, якія не пераадолелі мінімальны парог. Фізіка аказалася для абітурыентаў «каменем», які яны так і не змаглі падняць. З хіміяй не справілася значна меншая колькасць прэтэндэнтаў на вышэйшую адукацыю (8% ад агульнай колькасці). Трэба нагадаць, што ў савецкай школе ўсе выпускнікі здавалі хімію і фізіку ў абавязковым парадку. Мы вырашылі пацікавіцца — ці можна прымусіць школьнікаў паважаць гэтыя дысцыпліны ўвядзеннем абавязковага экзамену, у нашых экспертаў.

Яўген ЛІВЯНТ, рэпетытар па фізіцы і матэматыцы:

— Прапанова проста феерычная. Па логіцы спраў, рэпетытары павінны ўспрыняць яе на «ўра». Школьнікі фізіку не ведаюць, а здаваць экзамен трэба. І куды яны ўсе пойдуць? Правільна, да рэпетытараў. Мне здаецца, што ў Расіі блытаюць розныя паняцці. Сапраўды, з аднаго боку, даводзіцца канстатаваць нізкі ўзровень падрыхтоўкі школьнікаў па дакладных навуках. І гэта праблема агульная для нашых абедзвюх краін. Але незразумела, як могуць палепшыць якасць ведаў дадатковыя абавязковыя іспыты? Мне здаецца, што да вырашэння праблемы падыходзяць зусім не з таго боку...

Фізікай дзіця трэба зацікавіць. А ў нас яна стала выключна тэарэтычным прадметам, ператварылася ў латынь (мёртвую дысцыпліну). Фізіка, як і латынь, якой ужо даўно не карыстаюцца, вывучаецца ў школах выключна па падручніку. Якасць падручнікаў — гэта асобная тэма: змест падручнікаў і даступнасць выкладання матэрыялу не вытрымліваюць ніякай крытыкі. Для таго, каб завалодаць увагай дзяцей, патрэбна сучаснае абсталяванне, дэманстрацыйныя эксперыменты, і, галоўнае, каб настаўнікі ўмелі працаваць з гэтым абсталяваннем. А вырашаць на ўроках бясконца бессэнсоўныя задачы — сапраўдныя пакуты для школьнікаў.

Другая абавязковая ўмова паляпшэння якасці ведаў па фізіцы — гэта высокая кваліфікацыя школьных настаўнікаў. А хто сёння паступае на педагагічныя спецыяльнасці? Самыя нізкія прахадныя балы — менавіта ў будучых педагогаў. Але і пры адсутнасці конкурсу ахвотных ісці на «фізіку» і «матэматыку» можна пералічыць па пальцах. Сітуацыя з педагагічнымі кадрамі ў нашай краіне ўжо катастрафічная, праз колькі гадоў вучыць дзяцей будзе няма каму.

Адзнакі зусім не даюць рэальнай карціны таго, наколькі той ці іншы школьнік канкурэнтаздольны сярод сваіх равеснікаў.

І трэцяя праблема — адмена прафільнага навучання ў старэйшых класах. Ва ўсім свеце выкарыстоўваюцца вучэбныя праграмы па фізіцы, прызначаныя для рознага ўзроўню авалодання гэтым прадметам. Пагадзіцеся, што выкладаць аднолькава фізіку для прасунутых школьнікаў і для тых, хто не сябруе з дакладнымі навукамі, глупства. Апошнія могуць фізіку проста зненавідзець, што мы, уласна кажучы, і назіраем. І нават калі вярнуць у школу абавязковы экзамен па фізіцы, то, хутчэй за ўсё, ён ператворыцца ў прафанацыю. Чаму для многіх вынік ЦТ па фізіцы становіцца шокам? Таму што адзнакі зусім не даюць рэальнай карціны таго, наколькі той ці іншы школьнік канкурэнтаздольны сярод сваіх равеснікаў. А ў ролі экзаменатара будзе выступаць усё той жа настаўнік? Каб вырашыць праблему, не трэба падмяняць паняцці. Нельга зрабіць рамонт, калі ў цябе адсутнічаюць фарбы і пэндзлі... А пакуль у школе будуць практыкавацца цяперашнія падыходы да выкладання фізікі, рэпетытары без работы не застануцца дакладна...

Мікалай ФЯСЬКОЎ, дырэктар Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў:

— Для тлумачэння многіх з'яў навакольнага свету неабходна разуменне фізічных і хімічных працэсаў, але далёка не ўсе абітурыенты могуць прыгадаць, у якіх адзінках вымяраецца электрычнае напружанне... Як толькі задача ў тэсце абапіраецца на эксперымент, там абавязкова будуць няправільныя адказы. Напэўна, ёсць прадметы (фізіка, хімія, біялогія), якія не могуць выкладацца ў школе толькі на тэарэтычным узроўні, і для авалодання імі ў поўнай меры патрабуюцца практычныя навыкі, правядзенне школьных эксперыментаў і лабараторных доследаў. На гэтую праблему звяртаюць увагу і выкладчыкі, якія рыхтуюць школьнікаў да ўдзелу ў міжнародных школьных алімпіядах. А ў нас абітурыенты не могуць пазнаць прыбор, прызначаны для вымярэння хуткасці, не ведаюць, што такое барометр і што такое мензурка.

Што ж тычыцца прапановы Валянціны Матвіенкі, то я лічу, што экзамен — важны матыватар, прычым як для дарослых, так і для падлеткаў. Ён запатрабаваў бы станоўчых змен у складзе педагагічных калектываў. Вырас бы прэстыж вучэбных прадметаў, павысіўся аўтарытэт настаўнікаў, палепшыўся б і якасны склад абітурыентаў.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Ёсць погляд, што трэба мець «генетычную схільнасць» да засваення фізікі і хіміі. Дазвольце з ім не пагадзіцца. Як паказваюць асабістыя назіранні, у выдатнага настаўніка і матэматыка, і фізіка — любімыя прадметы ў вучняў, а ў дрэннага дзеці пакутуюць нават на ўроках малявання і фізічнай культуры.

Не падзяляю я і думку, што спачатку трэба стварыць спрыяльныя ўмовы для вывучэння хіміі і фізікі, а потым уводзіць абавязковы выпускны экзамен. Гэта прыкладна тое ж, калі б нашы кінематаграфісты патрабавалі пабудаваць ім здымачныя павільёны не горшыя, чым у Галівудзе, каб здымаць, так бы мовіць, «касавае» кіно. Напэўна, усё наадварот: за цікавым сцэнарыстам, таленавітым акцёрам, творчым рэжысёрам да нас можа прыйсці і той самы «Галівуд».

Пашырэнне пераліку іспытаў на цэнтралізаваным тэсціраванні дазволіла б абітурыенту мець большую манеўранасць пры выбары будучай спецыяльнасці падчас конкурснага адбору ў ВНУ. Пэўны станоўчы вынік мы атрымалі б, калі б на цэнтралізаваным тэсціраванні беларуская і руская мовы мелі статус абавязковых прадметаў. Гэта дазволіла б павысіць не толькі ўзровень моўнай адукацыі, а і прыдаць абедзвюм мовам больш значны статус у адукацыйным працэсе.

Андрэй ІВАНЕЦ, старшыня Савета маладых навукоўцаў Нацыянальнай Акадэміі навук, кандыдат хімічных навук:

— Я хутчэй не падтрымліваю ініцыятыву аб увядзенні абавязковага экзамену па хіміі і фізіцы, таму што калі нешта робіцца з-пад палкі, наўрад ці ад гэтага будзе эфект. Згодны з тым, што ў нас зашмат людзей, занятых у невытворчай сферы: эканамістаў, юрыстаў і гэтак далей. А ў вытворчую сферу маладыя людзі ідуць з меншай ахвотай. Але для таго, каб узняць прэстыж прафесіі, скажам, інжынераў-тэхнолагаў, трэба стварыць адпаведныя ўмовы для іх працы на вытворчасці, каб яны бачылі рэальныя вынікі сваіх намаганняў і каб гэтыя намаганні адэкватна ацэньваліся...

Надзея НІКАЛАЕВА.

■ Прыгожае жыццё

«МІСІС БЕЛАРУСЬ — 2014»: ШОУ ПРАЙШЛО, А ІНТРЫГА ЗАСТАЛАСЯ

Хто з замужніх прыгажунь павязе сваю сям'ю на Мальдзівы?

Увечары панядзелка ля сталічнага Палаца спорту было шматлюдна — падтрымаць удзельніц конкурсу прыгажосці сярод замужніх жанчын «Місіс Беларусь» многія прыходзілі сем'ямі. Але галоўная група падтрымкі збіралася ля службовага ўваходу і складалася з... амаль трох дзясяткаў дзяцей. Пранікнуўшыся важнасцю моманту, будучыя ўдзельнікі дэфіле амаль не капрызілі, нягледзячы на тое, што многім з іх давялося вытрымаць няблізкую дарогу — з Гродна, Гомеля, Магілёва, Наваполацка...

Ахвотніц атрымаць першы афіцыйна прысуджаны тытул «Місіс Беларусь» было шмат — каля 800 беларусак узялі ўдзел у кастынгу. Але толькі 15 з іх прыдзірлівае журы дало «дабро» на ўдзел у конкурсе. Каб апраўдаць гэты давер і пацвердзіць, што кожная з іх варта галоўнай кароны, жанчынам давялося сумяшчаць традыцыйныя сямейныя і гаспадарчыя клопаты з бясконцымі раз'ездамі, трэніроўкамі, дэфіле, працай з фатографамі, стылістамі і візажыстамі, нават выехаць у Літву, каб падабраць і прымераць адмысловыя вячэрнія ўборы... Але ўсе гэтыя высілкі, пагадзіцеся, вартыя галоўнага прыза. «Місіс Беларусь — 2014» атрымае ад тэлеканала АНТ сапраўды каралеўскі прыз — паездку для ўсёй сям'і на Мальдзівы. Для дзвюх віцэ-місіс падрыхтаваны сертыфікаты на значную суму.

Калі ўдзельніцы выкладваліся дзеля конкурсу на ўсе 200 працэнтаў, то гледачы, на наш погляд, крыху падкачалі. У вялізнай зале Палаца спорту мы заўважылі ўсяго чатыры групы падтрымкі, якія падрыхтаваліся і зрабілі плакаты, постары, сцяжкі, склалі крычалкі для сваіх кандыдатак. «Вераніка — ты лепшая!» — рэпеціравалі адны. «Наша Таня — лепш за ўсіх!» — не саступалі другія. А група студэнтаў з Гомеля проста скандзіравала: «Ю-ля, Ю-ля!».

Калі хваляванне дасягнула апагея, з паўгадзіннай затрымкай шоу усё ж пачалося. Дэкарацыі і пралог нібы перанеслі публіку ў шагалаўскі Віцебск. Маленькія дамкі, танцуючыя скрыпачы і паненкі з рознакаляровымі нагамі, сабраная з кавалачкаў карціна «Над горадам» — усё гэта было толькі завязкай першага выхаду ўдзельніц. І дэфіле ў сукенках беларускіх дызайнераў, і танец у сціплых бодзі (як альтэрнатыва традыцыйнаму выхаду ў купальніках) публіцы спадабаліся. Але безумоўным «цвіком» праграмы стала дэфіле з дзецьмі — а іх у канкурсантак 27! Практычна ўся зала не магла стрымаць усмешак, а некаторыя і праслязіліся ад замілавання, гледзячы, як юныя джэнтльмены клапоцяцца пра зусім маленькіх «дам», а тыя з гонарам вядуць за руку самых прыгожых жанчын на свеце — сваіх мам... Выхад Вольгі Жадзеевай з 4 дзецьмі гледачы віталі авацыямі, а ўдзельнікі конкурсу «Містар Беларусь» — нават стоячы. Не стрымлівалі слоў захаплення артысты-мужчыны, якія запаўнялі паўзы паміж дэфіле музычнымі нумарамі. І Герман, і Дзядзя Ваня, і Аляксандр Саладуха, які ўвайшоў у журы конкурсу, прызналіся, што перажываюць за ўсіх удзельніц. Хіба толькі адзін з вядучых, Дзяніс Кур'ян, скарыстаўшыся момантам, шчыра прызнаўся, што ў яго сярод канкурсантак ёсць фаварытка — уласная жонка Юлія.

Свае фаварыткі былі і ў гледачоў, якія сачылі за конкурсам, а таксама ў стылістаў, фатографаў і ў саміх удзельніц конкурсу. Усе гэтыя сімпатыі выліліся ў тытулы «Місіс Фота», «Місіс Элегантнасць», «Місіс Сучасная мама», «Місіс Сяброўства» і «Місіс глядацкіх сімпатый». Журы ж (не ведаем, як ім гэта ўдалося, улічваючы неверагоднае абаянне ўсіх прэтэндэнтак) спыніла выбар усяго на трох удзельніцах. Не называючы імёнаў, дадзім падказкі: адна з фіналістак прадстаўляе адразу два гарады і захапляецца стральбой, другая працуе ў турагенцтве і любіць падарожнічаць, а трэцяя, хоць і мае дачыненне да мадэльнага бізнесу, часта гатуе для блізкіх торты. Менавіта з гэтых жанчын 18 мая гледачы SMS-галасаваннем выберуць першую «Місіс Беларусь», якой і дастанецца паездка на Мальдзівы. Пакуль жа карону ручной работы з жэмчугам і крышталямі Свароўскі прымералі ўсе тры фіналісткі. Бо дзеля прыгожай карцінкі тэлевізійнікам давялося запісаць цырымонію ўзнагароджання тройчы ў розных варыянтах. Так што шоу хоць і адбылося, але інтрыга будзе захоўвацца яшчэ цэлыя тры тыдні.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Даведка «Звязды»

Сёлета ў Беларусі праходзіць не адзін, а адразу тры конкурсы прыгажосці — сярод дзяўчат, мужчын і жанчын, якія ўжо адбыліся як жонкі і маці. Усе тры шоу арганізатар — тэлеканал АНТ — ладзіць на гэтым тыдні, але ў тэлеэфіры першым будзе паказаны Нацыянальны конкурс прыгажосці «Міс Беларусь — 2014» — 2 мая (у прамой трансляцыі).

Фінал конкурсу «Містар Беларусь» запланаваны для паказу 11 мая, «Місіс Беларусь» мы ўбачым 18-га. І не проста ўбачым — пераможцаў кожнага з гэтых двух шоу менавіта падчас трансляцыі выберуць гледачы, размеркаваўшы свае сімпатыі паміж трыма фіналістамі, якіх вызначыць журы.

Дарэчы

Як расказала кіраўнік дырэкцыі спецпраектаў АНТ Анжэліна Мікульская, у тэлеверсіі «Місіс Беларусь» гледачы ўпершыню ўбачаць і адваротны бок подыуму. Падчас шоу за заслонай было запісана некалькі інтэрв'ю і сюжэтаў, якія дазволяць больш поўна адчуць атмасферу конкурсу.

Сёння ж у Палацы спорту пройдзе фінал конкурсу «Містар Беларусь — 2014», які ўпрыгожыць не толькі сцэнаграфія паводле творчасці Казіміра Малевіча, але таксама выступленне новага складу гурта «ВІА Гра». Самы прыгожы беларус атрымае ў якасці прыза двухтыднёвае сафары ў Афрыцы, а таксама права прадставіць Беларусь на наступным конкурсе «Містар свету».

А суддзі хто?

У журы конкурсу «Місіс Беларусь — 2014» увайшлі:

- мастак Андрэй Смаляк,

- дырэктар Нацыянальнай школы прыгажосці Алена Троіцкая,

- стыліст Аляксандр Кірынюк,

- тэлевядучы АНТ Тэнгіз Думбадзэ,

- заслужаная артыстка Беларусі Іна Афанасьева,

- дызайнер Лінда Намус,

- чэмпіён Алімпійскіх гульняў у Сочы Антон Кушнір,

- старшыня Міжнароднай федэрацыі фітнесу, майстар спорту СССР па спартыўнай гімнастыцы Наталля Наважылава,

- спявак Аляксандр Саладуха.

■ Вы ведалі?

У БЕЛАРУСІ КАЛЯ 20 ТЫСЯЧ ДОЛАРАВЫХ МІЛЬЯНЕРАЎ

Менавіта столькі чалавек з асабістым капіталам звыш 1 млн долараў пражывае ў нашай краіне па ацэнцы кіраўніка мінскага «А-Клуба» ЗАТ «Альфа-Банк» Аляксея МАЦУКІНА.

Атрымліваецца, што такія людзі складаюць 0,2% насельніцтва краіны. «Гэта практычна супадае з сярэднесусветным паказчыкам. Пры гэтым у Беларусі адсутнічае праблема сацыяльнай няроўнасці, а капіталы багатых людзей краіны нельга назваць астранамічнымі», — лічыць эксперт. Дарэчы, за апошнія два гады колькасць мільянераў у Беларусі выраслa ў 1,5-2 разы. «Гэта быў перыяд упэўненага росту капіталу, пры якім нават кансерватыўныя прылады інвеставання валодалі досыць высокай па сусветных мерках даходнасцю», — растлумачыў кіраўнік «А-Клуба».

Большасць мільянераў пражывае ў Мінску. Як правіла, гэта ўладальнікі бізнесу, бенефіцыяры (людзі, якія атрымліваюць даходы ад сваёй маёмасці), кіраўнічыя партнёры. Наёмныя работнікі сярод мільянераў сустракаюцца вельмі рэдка. Заможныя людзі актыўна карыстаюцца банкаўскімі інструментамі, у першую чаргу дэпазітнымі. Апроч іх, сярод кліентаў мінскага «А-Клуба» Альфа-Банка папулярнасцю карыстаецца паслуга давернага кіравання. Большасць мільянераў з'яўляецца этнічнымі беларусамі. У краіне прадстаўлена нямала прыватных інвестараў з Расіі, Вялікабрытаніі, Іспаніі і Францыі. Сустракаюцца таксама выхадцы з Егіпта, Індыі і іншых краін.

Заможныя людзі ў Беларусі вядуць здаровы лад жыцця і займаюцца актыўнымі відамі спорту. «Большасць з іх людзі спакойныя і нават сціплыя. Яны добра начытаны, цікавяцца гісторыяй і культурай, калекцыянуюць прадметы мастацтва. Некаторыя з іх, як чакаецца, прымуць удзел у аўкцыёне па продажы карцін Нікаса Сафронава, які пройдзе пры падтрымцы «А-Клуба» 5 мая ў Мінску», — паведаміў Аляксей Мацукін.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

Даты Падзеі Людзі

1769 год — заснаваны гродзенскі тэатр Тызенгаўза. Да 1774 года гэта быў невялікі ансамбль інструменталістаў і вакалістаў, пазней — пастаянны калектыў з шырокім оперным і балетным рэпертуарам з твораў нямецкіх, французскіх і італьянскіх аўтараў. Спачатку ў трупе пераважалі італьянскія артысты. З 1778 года ў пастаноўках актыўна ўдзельнічалі вучні Гродзенскай музычна-тэатральнай школы А. Тызенгаўза, прыгонныя танцоўшчыкі, спевакі і інструменталісты. Аркестр аб'ядноўваў замежных і мясцовых музыкаў. Капельмайстар і першая скрыпка — Л. Сітанскі. Першым балетмайстрам быў Г. Петынеці, які ставіў спектаклі на ўласныя лібрэта, танцаваў галоўныя партыі. Пасля закрыцця тэатра (па прычыне адстаўкі Тызенгаўза ад усіх пасад) балетная трупа і школа працавалі ў Паставах да 1785 года.

1777 год — нарадзіўся вядомы нямецкі матэматык, астраном і фізік Карл Фрыдрых Гаўс. У 19 гадоў яму ўдалося рашыць задачу, якая не паддавалася намаганням геаметраў з часоў Еўкліда: ён знайшоў спосаб, які дазволіў пабудаваць з дапамогай цыркуля і лінейкі правільны 17-вугольнік. На самога Гаўса гэты вынік зрабіў такое моцнае ўражанне, што ён вырашыў прысвяціць сябе вывучэнню матэматыкі, а не класічных моў, як планаваў раней. Пасля распрацоўкі метаду вылічэння эліптычнай арбіты планеты, які з невялікімі зменамі выкарыстоўваецца і ў наш час, Гаўс стаў вядомы ва ўсім свеце. Працы вучонага аказалі ўплыў і на развіццё алгебры, матэматычнай фізікі, тэорыі электрычнасці і магнетызму.

1945 год — над будынкам рэйхстага ўзняты Сцяг Перамогі. 29 красавіка 1945 года — да перамогі заставалася 10 дзён. Савецкія войскі вялі жорсткія баі ў Берліне. На наступны дзень пасля некалькіх атак падраздзяленням 150-й і 171-й стралковых дывізій удалося ўварвацца ў будынак рэйхстага. Спачатку сцяг устанавілі на калоне перад галоўным уваходам. Але камандаванне загадала перанесці яго на дах будынка, які ўсё яшчэ ўтрымлівалі немцы. Героям спатрэбілася 8 гадзін, каб пад абстрэлам праціўніка дабрацца да даху. Сцяг з'явіўся над рэйхстагам 30 красавіка 1945 года позна ўвечары — у 22 гадзіны. Цяпер Сцяг Перамогі захоўваецца ў Цэнтральным музеі Узброеных Сіл Расіі.

УНП 500048039

КУПАЛА VIENNA INSURANCE GROUP

СБА ЗАСО «Купала»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

тыс. руб.

АКТИВЫ	Код строки	На 1 января 2014 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	10 587 879	8 637 431
Нематериальные активы	120	372 673	27 733
Доходные вложения в материальные активы	130	3 323 672	–
в том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	3 323 672	–
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	–	–
прочие доходные вложения в материальные активы	133	–	–
Вложения в долгосрочные активы	140	801 518	1 518 994
Долгосрочные финансовые вложения	150	5 865 114	8 971
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	8 058	9 598
Отложенные налоговые активы	170	–	–
Прочие долгосрочные активы	180	–	63 235
ИТОГО по разделу I	**190**	**20 958 914**	**10 265 962**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	354 994	966 646
в том числе:			
материалы	211	354 994	950 937
незавершенное производство	212	–	–
прочие запасы	213	–	15 709
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	215	–	–
Расходы будущих периодов	220	151 990	33 654
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	230	136 326	–
Доля перестраховщиков в страховых резервах	240	11 359 991	5 535 739
в том числе:			
резерв незаработанной премии	241	8 388 211	3 952 493
резервы убытков	242	2 971 780	1 583 246
другие технические резервы	243	–	–
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	14 710 625	260 635
Краткосрочные финансовые вложения	260	–	–
Денежные средства и их эквиваленты	270	82 097 450	56 293 120
Прочие краткосрочные активы	280	–	–
ИТОГО по разделу II	**290**	**108 811 376**	**63 089 794**
БАЛАНС	**300**	**129 770 290**	**73 355 756**
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**Код строки**	**На 1 января 2014 года**	**На 31 декабря 2012 года**
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	5 213 800	5 213 800
Неоплаченная часть уставного капитала	420	–	–
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	–	–
Резервный капитал	440	11 338 372	9 266 691
в том числе резервный фонд заработной платы	441	–	–
Добавочный капитал	450	9 839 118	8 166 407
в том числе прирост (переоценка) стоимости объектов недвижимости, приобретенных за счет страховых резервов	451	–	–
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	9 775 816	5 556 371
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	–	–
Целевое финансирование	480	–	–
ИТОГО по разделу III	**490**	**36 167 106**	**28 203 269**
IV. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ И ФОНДЫ			
Резервы по видам страхования, относящимся к страхованию жизни	500	–	–
Резерв незаработанной премии	501	66 410 584	30 081 593
Резервы убытков	502	13 573 166	6 803 087
Другие технические резервы	503	–	–
Иные страховые резервы	504	–	–
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	505	2 123 404	1 149 257
Гарантийные фонды	506	–	–
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	507	–	–
ИТОГО по разделу IV	**509**	**82 107 154**	**38 033 937**
V. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	–	–
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	–	–
Отложенные налоговые обязательства	530	–	–
Доходы будущих периодов	540	–	–
Резервы предстоящих платежей	550	–	–
Прочие долгосрочные обязательства	560	–	–
ИТОГО по разделу V	**590**	**–**	**–**
VI. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	–	–
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	–	–
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	11 496 030	7 118 550
в том числе:			
страхователям	631	757 680	697 466
страховым агентам и брокерам	632	2 361 267	3 118 702
прочим кредиторам по операциям страхования, сострахования	633	201 010	57 994
по операциям перестрахования	634	5 046 350	316 692
депо премий по рискам, переданным в перестрахование	635	–	–
поставщикам и подрядчикам	636	–	190
по авансам полученным	637	6 840	2 400
по налогам и сборам	638	608 249	2 276 243
по социальному страхованию и обеспечению	639	179 000	181 345
по оплате труда	640	574 206	387 045
по лизинговым платежам	641	–	–
собственнику имущества (учредителям, участникам)	642	–	–
прочим кредиторам	643	1 761 428	80 473
Обязательства, предназначенные для реализации	650	–	–
Доходы будущих периодов	660	–	–
Резервы предстоящих платежей	670	–	–
Прочие краткосрочные обязательства	680	–	–
ИТОГО по разделу VI	**690**	**11 496 030**	**7 118 550**
БАЛАНС	**700**	**129 770 290**	**73 355 756**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2013 года

тыс. руб.

Наименование показателей	Код строки	за январь–декабрь 2013 года	за январь–декабрь 2012 года
1	2	3	4
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто	010	–	–
Страховые выплаты	020	–	–
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (+ или -)	030		–
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040	–	–
Расходы на ведение дела	050	–	–
Доходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055	–	–
Расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	056	–	–
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 010 - 020 + 030 - 040 - 050 + 055 - 056)	060	–	–
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто – всего	070	126 670 057	86 894 318
в том числе:			
по прямому страхованию и сострахованию	071	126 006 751	84 643 837
по рискам, принятым в перестрахование	072	663 306	2 250 481
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073	25 666 218	13 208 045
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070 - 073)	074	101 003 839	73 686 273
Изменение резерва незаработанной премии, брутто	080	(36 328 991)	(15 502 798)
Изменение доли перестраховщиков в резерве незаработанной премии	081	4 435 718	1 729 979
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (итог строк 080 и 081)	082	(31 893 273)	(13 772 819)
Заработанные премии, нетто (итог строк 074 и 082)	085	69 110 566	59 913 454
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090	28 989 462	24 818 746
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091	8 855 177	5 853 432
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090 - 091)	092	20 134 285	18 965 314
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095	(6 770 079)	(2 431 979)
Изменение доли перестраховщиков в резервах убытков (страховых выплат)	096	1 388 534	745 229
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с учетом перестрахования, нетто (итог строк 095 и 096)	097	(5 381 545)	(1 686 750)
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085 - 092 + 097)	100	43 594 736	39 261 390
Изменение других технических резервов	110	–	–
Изменение иных страховых резервов	120	–	–
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	1 267 505	917 618
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	140	–	–
Расходы на ведение дела, всего	150	56 375 848	31 934 812
в том числе:			
комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, принятым в перестрахование	151	100 825	284 687
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование	155	8 959 055	2 614 096
Доходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160	1 727 864	599 745
Расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	165	300 976	–
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки 100 + 110 + 120 - 130 - 140 - 150 + 155 + 160 - 165)	170	(3 662 674)	9 622 801
Доходы по инвестиционной деятельности	180	6 084 549	3 909 231
в том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181	137 020	115 524
доходы от участия в уставном капитале других организаций	182	–	–
проценты к получению	183	5 113 153	3 403 526
прочие доходы по инвестиционной деятельности	184	834 376	390 181
Расходы по инвестиционной деятельности	190	259 486	213 219
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191	170 866	103 864
прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	88 620	109 355
Доходы по финансовой деятельности	200	11 803 465	4 395 412
в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	201	11 803 465	4 395 412
прочие доходы по финансовой деятельности	202	–	–
Расходы по финансовой деятельности	210	6 242 024	3 488 913
в том числе: проценты к уплате	211	–	–
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	212	6 242 024	3 488 913
прочие расходы по финансовой деятельности	213	–	–
Иные доходы	220	249 860	–
Иные расходы	225	270 252	7 526 723
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (строки 180 - 190 + 200 - 210 + 220 - 225)	230	11 366 112	(2 924 212)
Прибыль (убыток) отчетного периода (строки ± 060 ± 170 ± 230)	240	7 703 438	6 698 589
Налог на прибыль	250	3 060 865	2 560 633
Изменение отложенных налоговых активов	260	–	–
Изменение отложенных налоговых обязательств	270	–	–
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	280	–	–
Отчисления во внебюджетный централизованный инвестиционный фонд в соответствии с указом Президента РБ от 07.08.2012 №357	281	–	–
Чистая прибыль (убыток) (строки ± 240 - 250 ± 260 ± 270 - 280 - 281)	290	4 642 573	4 137 956
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	300	1 672 711	2 236 743
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	310	–	–
Совокупная прибыль (убыток) (строки ± 290 ± 300 ± 310)	320	6 315 284	6 374 699
Базовая прибыль (убыток) на акцию	330	–	–
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	340	–	–

Аудитор – Частное аудиторское унитарное предприятие «АУДИТ-КОНТО», свидетельство о государственной регистрации выдано Мингорисполкомом решением от 01.02.2007 г. № 197, в ЕГР за № 190799512, выражает мнение, что бухгалтерская (финансовая) отчетность СБА ЗАСО «Купала», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение СБА ЗАСО «Купала» на 01.01.2014 г. и результаты его финансово- хозяйственной деятельности за 2013 г., при этом совершенные СБА ЗАСО «Купала» финансовые (хозяйственные) операции соответствуют законодательству.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

«Строительство Центра услуг населению по ул. Геологической в жилом районе «Степянка»

Застройщик: Общество с ограниченной ответственностью «БелБизнесРесурс», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 15 декабря 2006 г. № 2548 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190782901.

Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220053, г. Минск, пер. Червякова, д. 21А, пом. 3, каб. 6

Тел.: 8 (017) 216 00 09, 8 (017) 388 54 64, 8 (029)654 10 10, 8(029)708 46 64.

Режим работы по вопросам долевого строительства: понедельник – пятница с 9.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

В течение трех предшествующих лет ООО «БелБизнесРесурс» строительство не осуществляло.

Информация о проекте строительства.

Цель строительства – строительство центра услуг населению по ул. Геологическая в жилом районе «Степянка».

Начало строительства – апрель 2014 года, окончание строительства – сентябрь 2014 года.

Застройщиком получены:

- заключение государственной экспертизы (РУП «Главгосстройэкспертиза» дочернее предприятие «Госстройэкспертиза по г. Минску») архитектурного проекта с рекомендацией к утверждению проекта № 676-60/13 от 30.09.2013 г.;
- решение Минского городского исполнительного комитета № 2517 от 10 октября 2013 года «Об изъятии, предоставлении, прекращении существования земельных участков, разрешении строительства и внесении изменений в решения Мингорисполкома»;
- свидетельство (удостоверение) № 500/726-11952 о государственной регистрации на право аренды земельного участка с кадастровым номером 500000000001034009, расположенного по ул. Геологическая в жилом районе «Степянка» в г. Минске, площадью 0,0612 га для строительства центра услуг населению;
- разрешение на производство строительно-монтажных работ № 2-205К-027/13 от 01.04.2014 г.

Генеральный подрядчик ООО «ДомСтройАгент». Договор строительного подряда №-22-11/Г от 22.11.2013 г.

Проектом предусматривается строительство по ул. Геологической в жилом районе «Степянка» здания центра услуг населению. Проектируемое здание 4-этажное, без подвала, трапецевидной формы. На первом и втором этажах здания размещаются структуры, осуществляющие бытовое обслуживание населения, на третьем и четвертом этажах запроектированы жилые ячейки для временного проживания. Здание выполнено в монолитном железобетонном каркасе. Кровля малоуклонная, с внутренним организованным водостоком и технической надстройкой, покрытие рулонное. При входах в задание запроектированы пандусы для доступа маломобильных групп населения. Вертикальная связь между этажами предусматривается по двум лестничным клеткам.

В состав общего имущества, которое подлежит передаче в общую долевую собственность, входят: помещения инженерного назначения (электрощитовые, машинные отделения, мусоросборники, тепловые пункты, водомерные узлы); коридоры общего пользования, вестибюли, межэтажные лестницы, тамбуры, конструкции здания, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, элементы инженерной инфраструктуры, элементы озеленения и благоустройства.

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются:

Помещения (торговые, оказания услуг населению, кафе) на 1 и 2 этажах площадью от 14 м² до 125 м² – при 100% оплате стоимость 1 м² **1450** долларов США, при оплате в рассрочку стоимость 1 м² **1550** долларов США.

Стоимость неизменна до окончания строительства. Оплата за объект долевого строительства производится дольщиком единовременно либо поэтапно в соответствии с графиком платежей. По соглашению сторон дольщику может быть предоставлена скидка.

Ознакомление дольщиков с планировками помещений, предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляется в рабочее время ООО «БелБизнесРесурс» по адресу: г. Минск, переулок Червякова, д. 21А, каб.12. Уполномоченный представитель по вопросам долевого строительства ОДО «Айрон», действует на основании договора об оказании инженерных услуг от 11.01.2011 №-3/У. **Тел. 8 (017) 216 00 09, 8 (017) 388 54 64, 8 (029)654 10 10, 8(029) 708 46 64. Официальный сайт www.airon.by.**

ОАО «Промэлектромонтаж»

ИЗВЕЩАЕТ СВОИХ АКЦИОНЕРОВ (ИХ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ) О ПРОВЕДЕНИИ 12 мая 2014 г. ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Об уменьшении уставного фонда Общества путем аннулировании приобретенных Обществом акций собственного выпуска и сокращения их общего количества.
2. О внесении изменений и дополнений в устав ОАО «Промэлектромонтаж» и их утверждение.

Местонахождение ОАО «Промэлектромонтаж»: **г. Минск, ул. Аранская, 13.**
Место проведения собрания: **г. Минск, ул. Аранская, 13 (второй этаж).**
Начало работы собрания **в 12.00.**
Регистрация участников собрания с 11.00 до 11.50 в день проведения собрания.
При себе иметь документ, удостоверяющий личность.
Список акционеров для регистрации участников собрания составлен по данным реестра акционеров на 5 мая 2014 г.

УНП 100088916 *Совет директоров ОАО «Промэлектромонтаж»*

ОАО «БЕЛХИМ» ПРИГЛАШАЕТ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ

в процедуре переговоров по выбору подрядной организации для выполнения работ по закупке и монтажу бетонного ограждения (20 пролетов высотой 2 м) Минской базы ОАО «Белхим» по адресу: г. Минск, ул. Платонова, 18.

Предложения принимаются до 14.00 03.05.2014 г. по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34, каб. № 19. Справки по тел. 8017 204-85-17, факс 8017 204-85-19.

УНП 100122846

ДОПОЛНЕНИЯ К ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ ПО ОБЪЕКТУ

«Строительство многоэтажного односекционного жилого дома со встроенными помещениями торгово-общественного назначения №72 по генплану по ул. Ясной»,
опубликованной в газете «Звязда» 09.01.2014 года следующего содержания:

«Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, двухкомнатные, трехкомнатные, четырехкомнатные и пятикомнатные квартиры: **стоимость 1 м² с учетом прогнозного индекса 11 265 209 рублей.**

Оплата за объект долевого строительства производится дольщиком единовременно в течение 10 календарных дней с даты регистрации договора. Начало заключения договоров через 7 дней после дополнений в проектную декларацию».

УНП 100070331

РУП «Витебский институт недвижимости и оценки»

• ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА
(недвижимость, транспорт, оборудование, вреда от залития, пожара и др.)
• ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ТЕХНОЛИТ ПОЛОЦК»

Лот: изолированное помещение (цех производства металлоизделий) пл. 1017,1 кв.м с инв. № 250/D31849, склад песка открытый инв. № 26, участок забора L=89.30 м, ворота подвесные инв. № 1852, кран мостовой однобалочный инв. № 1373, подкрановые пути инв. № 138, троллеи инв. № 189, расположенное по адресу: Витебская область, г. Полоцк, пер. Себежский, 1-й, д. 17, пом. 3. Начальная цена продажи **2 700 937 164 (Два миллиарда семьсот миллионов девятьсот тридцать семь тысяч сто шестьдесят четыре)** рубля с учетом НДС. Объект ограничений не имеет. **Характ-ка объекта по техпаспорту:** стены бетонные, внутр. стены, перегородки – кирпичные; перекрытия – ж/б; крыша – рулонная; полы – дощатые, бетонные, металлические плиты; проемы оконные, дверные – деревянные, электроосвещение – скрытая проводка, отопление, водопровод – центральное. **Условие:** установка ограждения; организация отдельного входа.

1. Аукцион состоится **2 июня 2014 в 12.00** по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заявления и документы на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 до 30.05.2014 (включительно) по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заключительная регистрация участников 02.06.2014 с 11.30 до 12.00 по месту проведения аукциона.

2. Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением, разработанным в РУП «Витебский институт недвижимости и оценки». Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Условие – наличие не менее 2-х участников. Порядок участия и проведения аукциона опубликован на сайте www.Ocenka.by.

3. Для участия в аукционе допускаются юр. лица и физ. лица, подавшие в установленном порядке заявление и документы: заверенная банком копия платежного поручения о внесении задатка в размере 10% стоимости лота; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем – копии учредительных документов и свидетельства о госрегистрации; иностранным юр. лицом – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка д/б подготовлена в течение 6 месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о фин. состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; иностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о фин. состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем заявителя (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель) – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованная, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий его полномочия.

4. Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012411557017 Дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Витебской обл., г. Витебск, ул. Ленина, 22/16, код 739, БИК 153001739. Получатель – РУП «Витебский институт недвижимости и оценки», УНП 390343677.

5. Победитель возмещает затраты по организации и проведению аукциона, которые сообщаются участникам до начала проведения аукциона и подлежат уплате в течение 3 рабочих дней после проведения аукциона.

6. Победитель аукциона обязан заключить договор купли-продажи с Продавцом, не позднее 20 дней после проведения аукциона. Платежи за объект осуществляются согласно договору купли-продажи.

Дополнительную информацию можно узнать по телефонам: 8-(0212) 548-995, 435-495, 8-(029) 591-00-02, 384-24-05.

КАНТАКТ
№ 2 (25)
Спецпраект газеты «Звязда» сумесна з РУП «Белпошта» і РУП «Белсаюздрук»

■ Ведай нашых!

Сем нот, якія здольны змяніць чалавека і яго жыццё

Штогод пад эгідай Міжнароднага бюро Сусветнага паштовага саюза праводзіцца маладзёжны эпісталярны конкурс, і штогод удзел у ім прымае Беларусь. Гэта значыць, што нашы хлопцы і дзяўчаты ва ўзросце да 15 гадоў, як і іх аднагодкі ва ўсіх канцах свету, пішуць лісты на зададзеную тэму. Сёлета, напрыклад, патрабавалася напісаць камунебудзь пісьмо і расказаць, як музыка ўплывае на жыццё чалавека.

Але найперш (і гэта, вядома ж, варта адзначыць!) моладзь ухваліла саму ідэю ліставання. Як напісала ў першых радках свайго пісьма Аліна Герасімава, пяцікласніца гімназіі № 14 г. Гомеля, зносіны ў інтэрнэце — гэта прыкмета «інфантыльнасці і прымітывізму». У якасці прыкладу дзяўчынка прывяла звычную сярод маладых перапіску, кшталту: *«Прыв.! Як справы? У мяне таксама ўсё нарм.!»*... І зноў жа, мусіць, звычную размову: *«Нядаўна на хатні нумар мне патэлефанавала аднакласніца і весела прамовіла: «Хай! Як справы? Ты зараз дзе?». Я ўжо збіралася адказаць, — піша дзяўчынка, — што ў экспедыцыі, караскаюся на Эверэст... Але зразумела, што мой гумар нічога не зменіць. Між тым са зносінамі трэба нешта рабіць!»*.

Дык чаму б, сапраўды, не пісаць лісты? І чаму б не на конкурс?

Па традыцыйнай ужо прапанове паштавікоў наша моладзь гэта зрабіла...

Вынікі, як і ў мінулыя гады, падводзіліся ў тры этапы: спачатку пераможцы вызначаліся на раённых узроўнях, потым — на абласных, і нарэшце сем прац (па адной — найлепшай — ад кожнай вобласці і горада Мінска) трапіла на разгляд журы рэспубліканскага, у склад якога ўваходзілі спецыялісты Міністэрства адукацыі, прадстаўнікі РУП «Белпошта» і сродкаў масавай інфармацыі. На іх агульную думку, сёлета зноў было што прачытаць, было над чым падумаць і, вядома ж, было пра што паспрачацца.

У выніку гэтых спрэчак трэцяе месца прысуджана **Вікторыі Малахоўскай, васьмікласніцы СШ №16 г. Полацка; Маргарыце Бакуле, сямікласніцы СШ №1 г. Маладзечна, і Аліне Герасімавай, пяцікласніцы гімназіі №14 г. Гомеля.** На другім — лісты **Уладзіміра Астрыкоўскага, шасцікласніка СШ №38 г. Гродна і Дар'і Літвяковай, дзевяцікласніцы гімназіі №17 г. Мінска.** А вось першынство...

На думку журы, праца **васьмікласніцы СШ №8 г. Пружаны Юліі СЛЯПЦОВАЙ** вартая не толькі таго, каб на самым высокім, міжнародным узроўні прадстаўляць Беларусь, але і таго, каб быць надрукаванай на старонках «Звязды». Спадзяёмся, што высокую адзнаку рэспубліканскага журы падтрымае міжнароднае (што, дарэчы, з лістамі нашых школьнікаў ужо здаралася, прычым неаднойчы). І тады Юля Сляпцова, а таксама яе настаўніца рускай мовы і літаратуры, будуць адзначаны не толькі дыпломамі-падзякамі ды прызамі ад «Белпошты», але і Сусветнага паштовага саюза. Падвядзення вынікаў і ўзнагароджання доўга чакаць не трэба: яно адбудзецца ў маі.

Валянціна ДОЎНАР

СЕМ НОТ

«Прывітанне!

Віншую ўсіх з Новым годам, з новым снегам, з новай зімой, з новай музыкай! Спадзяюся, што гэты год будзе ўдалым для ўсіх. Свой ліст я пішу тым, хто лічыць сябе абыякавым да музыкі, і раскажу пра сем нот, здольных змяніць чалавека і яго жыццё.

Іх заўсёды было толькі сем — малюсенькіх, смешных кручкоў, якія «жывуць» на пяці лінейках. Усе самыя вялікія музычныя шэдэўры напісаны з іх дапамогай, але і самыя бяздарныя — таксама. Гэтыя сем нот — агульны набытак чалавецтва, на іх мае аднолькавае права вялікі Пётр Чайкоўскі, музыка якога гучыць у найбольшых канцэртных залах па ўсім свеце, і хлопчык Вася з суседняй кватэры, які ў цёплы летні вечар брынкае пад акном на гітары.

Сем нот, з якіх пачалося тваё жыццё пад калыханку любімай мамы.

Сем нот, якімі 1 верасня табе расказалі «пра дзеяслоў і працяжнік».

Сем нот, з-за якіх калісьці Сальеры атруціў Моцарта: не мог зразумець, чаму ў Моцарта з сямі нот атрымаўся «Рэквіем», а ў яго склалася тое, што цяпер ніхто і не ўспомніць.

Сем нот, пры дапамозе якіх Моцарт здзейсніў цуд для паміраючага старога кухара: слотную непагодную восеньскую ноч ператварыў у квітнеючы майскі дзень. У ім, гэтым дні, стары яшчэ раз — маладой і прыгожай — убачыў сваю даўно памерлую жонку Марту і памёр шчаслівым.

Сем нот, якія ў гады Вялікай Айчыннай вайны на нейкі час спынілі смяротную бітву. Гэтае дзіва здзейсніў рускі салдат на цудам ацалелым раялі, што стаяў на вуліцы, дзе чуліся стрэлы: пакуль гучала музыка, маўчалі абодва бакі. Сем нот, здольныя спыніць вайну!

Сем нот. З іх складаецца вялікая песня «Вставай, страна огромная...», якая ўпершыню прагучала на Беларускім вакзале ў першыя дні вайны. Яна гучала тры разы — байцы прасілі. Не было апладысментаў, паклонаў, кветак, слухачы сядзелі ў вагонах, на прыступках. З кожным новым тактам твары іх станавіліся ўсё больш грознымі і непрымірымымі. Пад гэтыя сем нот многія ішлі на верную смерць.

Сем нот, якія ператварыліся ў халоднай кватэры Ленінграда ў бессмяротную сімфонію Дзмітрыя Шастаковіча. Сёмая сімфонія. Ленінградская. Першымі яе выканаўцамі сталі параненыя байцы, якіх знайшоў у шпіталі кампазітар. Першымі яе слухачамі былі галодныя і замерзлыя ленінградцы, якія прыйшлі ў канцэртную залу пешшу, дапамагаючы адно аднаму. Яны, знясіленыя і гордыя людзі, ішлі слухаць музыку свайго земляка, каб набрацца мужнасці на доўгія месяцы блакады. Сярод іх былі брат і сястра, якія не бачылі ежы некалькі дзён. Калі канцэрт закончыўся, апладысменты не загрымелі, на іх проста не хапала сіл. Толькі твары бялелі і вусны сціскаліся. Брат і сястра выйшлі з будынка, але дайсці да дома брат ужо не змог. Ён памёр ад знясілення — проста на вуліцы.

Сем нот, ад якіх у зямлянцы станавілася цёпла; сем нот, якія нагадвалі, як выходзіла на бераг Кацюша, як з плячэй падала сіненькая хусцінка. Сем нот, пад якія развітваліся з любімым горадам.

Сем нот, пад якія плачуць алімпійскія чэмпіёны, пачуўшы гімн сваёй краіны.

Сем нот, якімі «зорка па імені Сонца», В. Цой, патрабаваў перамен, а з ім разам іх чакала ўся краіна.

Усяго сем нот могуць прымусіць чалавека плакаць і смяяцца, пераварочваюць душу, даюць сілы жыць і спадзявацца, верыць і кахаць.

Сем нот, якія зачароўваюць свет, калі яны ва ўмелых руках і калі яны тая самая гармонія, якую ў звычайным жыцці знайсці цяжка. Тая самая гармонія, якую адзін стварае, а іншы разбурае.

Сем нот, якія малююць «Венецыю зімой», «Сады пад дажджом», «Лебедзя». Сем нот, якія падарыў бедны студэнт Мендэльсон сваёй былой нявесце на вяселле. На іншы падарунак у яго не было грошай. Не ведаючы, ён зрабіў падарунак нявестам усяго свету — так званы «Вясельны марш».

Сем нот, якія ўжо сто гадоў спяваюць дзеці на святочных ёлках. Гэта славутая песня «В лесу родилась ёлочка».

Гімн. Сем нот, слухаючы якія, мы ганарымся сваёй краінай.

Колькі яшчэ камбінацый гэтых сямі нот з'явіцца ў жыцці чалавецтва?! І якія з іх стануць бессмяротнымі, а якія будуць асуджаны на забыццё?

Я заканчваю свой ліст. За акном мяцеліца. У зімы таксама ёсць свая музыка. У прыроды ёсць музыка. Толькі трэба ўмець яе слухаць. Гэта сапраўднае шчасце! Я зычу вам чуць толькі добрую музыку, якая зробіць вас шчаслівымі!

Бывайце!»

КАБ УСІМ БЫЛО ЗРУЧНА

У Магілёве ствараюць умовы для сучаснага распаўсюджвання друку

Колькі гадоў таму ў абласным цэнтры з'явіліся прыгожыя газетныя кіёскі новага пакалення — прасторныя і, так бы мовіць, «празрыстыя»: як на далоні ў іх уся друкаваная прадукцыя і спадарожныя тавары. Потым на Магілёўшчыне адна за адной адкрыліся 4 міні-крамы, дзе ў пакупнікоў з'явілася магчымасць не толькі купіць свежыя газеты, часопісы, кнігі ды прыемныя дробязі, але і выпіць кубачак кавы. Зараз «Магілёўсаюздрук» на парозе яшчэ больш дасканалай арганізацыі працы: поўным ходам ідзе стварэнне лагістычнага цэнтра распаўсюджвання тавараў, які, як плануецца, запрацуе ўжо сёлета.

— Нас падтрымала кіраўніцтва вобласці і асабіста губернатар Пётр Руднік, — адзначыў **дырэктар ААТ «Магілёўсаюздрук» Аляксандр ЧАЧОРА** *(на здымку)*. — Бо тыя ўмовы, якія пакуль што існуюць, не дазваляюць нам разгарнуцца, працаваць на поўную моц. Тым больш яны не адпавядаюць сучаснасці.

Цяпер і сапраўды ўмовы працы работнікаў прадпрыемства пакідаюць жадаць лепшага. Тое памяшканне, дзе знаходзіцца газета-часопісная экспедыцыя, не вельмі прыстасаванае. Тут няма нават магчымасці штосьці механізаваць. Будынак знаходзіцца ў цэнтры горада з вельмі шчыльнай забудовай. Транспарт не можа пад'ехаць да яго, паколькі на невялічкай пляцоўцы немагчыма развярнуцца. Таму пры разгрузцы прыходзіцца «мабілізоўваць» увесь персанал і насіць тавар на дастаткова вялікую адлегласць. Улічваючы, што працуюць на гэтым участку ў асноўным жанчыны, застаецца ім толькі спачуваць.

Сучасны газетны кіёск нельга ўявіць без таго вялікага асартыменту тавару, што там прапаноўваецца.

— Гэта нам дазволіла за апошнія 9 гадоў павялічыць таваразварот з 15 мільярдаў рублёў да 280 мільярдаў, — адзначае Аляксандр Чачора. — Акрамя таго, што мы забяспечылі годны заробак для супрацоўнікаў, яшчэ і атрымалі магчымасць заняцца вырабам сучасных газетных кіёскаў.

Дарэчы, сёння ў вобласці не засталося ніводнага кіёска старога ўзору. Цікавасць да гэтай прадукцыі праяўляюць і кліенты з іншых абласцей. Нядаўна 2 адзінкі закупіла Гомельская вобласць. І гэта толькі пачатак.

Другое дыханне адкрыецца з уводам лагістычнага цэнтра. Пад яго будаўніцтва прадпрыемства атрымала 2,5 гектара зямлі ў СЭЗ «Магілёў» на праспекце Міра. Тут знойдзецца месца не толькі для ўсіх службаў таварыства, але і партнёраў па бізнесе. Праектам прадугледжана на плошчы каля 8 тысяч квадратных метраў стварыць умовы для аказання лагістычных паслуг. Усім тым, хто мае зацікаўленасць, будзе прапанавана скарыстацца паслугамі па прыёмцы, захаванні і транспартаванні тавару. І больш за ўсіх палёгку адчуюць непасрэдна супрацоўнікі. Усе працэсы будуць цалкам механізаваны і аўтаматызаваны, а працоўныя месцы абсталяваны сучаснай тэхнікай.

Новыя ўмовы працы дазволяць пры мінімальнай колькасці людзей у максімальна кароткія тэрміны прымаць тавар і перадаваць яго ў гандлёвую сетку. А галоўнае, стане лягчэй самім работнікам. Калі сёння ім даводзіцца прыходзіць у 3 гадзіны ночы, каб прыняць тавар, то з уводам цэнтра графік стане звычайным.

На базе лагістычнага цэнтра будзе створаны і ўчастак па вытворчасці больш дасканалых павільёнаў і кіёскаў, а таксама наладжаны выпуск вокнаў і дзвярэй. Прадугледжана памяшканне плошчай 450 квадратных метраў для тых кампаній, якія будуць абслугоўвацца ў таварыства. Акрамя гэтага, «Магілёўсаюздрук» зможа зарабіць на арэндзе тых памяшканняў, якія вызваляцца пасля навасялення — а гэта каля 3 тысяч квадратных метраў. Пры цэнтры таксама плануецца адкрыць станцыю тэхабслугоўвання з поўным наборам паслуг.

Падлічана, што атрыманыя сродкі дазволяць павялічыць заробак шэраговых работнікаў «Саюздрука» на 30—40% . Пасля гэтага, як мяркуецца, праблема цякучасці кадраў вырашыцца сама сабой.

А галоўнае, новы аб'ект дасць магчымасць пашырыць гандлёвую сетку — усталяваць больш новых сучасных кіёскаў.

Як неаднойчы адзначаў міністр інфармацыі Алег Праляскоўскі, «Магілёўсаюздрук» стане прыкладам у працэсе рэструктурызацыі сістэмы прадпрыемстваў «Белсаюздрука» і базавай пляцоўкай для распаўсюджвання вопыту.

Нэлі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара.

■ Філатэліст

ГЕРОІ СОЧЫ — НА МАРКАХ

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь 2 мая выпускае ў абарачэнне серыю «Медалісты XXII Зімніх Алімпійскіх гульняў у Сочы» з трох паштовых марак і блока.

На іх — вядомыя прозвішчы, вядомыя тварыбіятланісткі, трохразовай алімпійскай чэмпіёнкі, Героя Беларусі Дар'і Домрачавай; фрыстайлісткі, алімпійскай чэмпіёнкі Алы Цупер; фрыстайліста, алімпійскага чэмпіёна Антона Кушніра; біятланісткі, бронзавага прызёра Надзеі Скардзіны... Упершыню ў гісторыі нашай камандай было заваявана 8-е месца ў медальным заліку па колькасці заваяваных алімпійскіх узнагарод.

Праект падрыхтаваны ў супрацоўніцтве з Нацыянальным алімпійскім камітэтам Рэспублікі Беларусь.

У дзень выпуску паштовых марак і блока на сталічным паштамце адбудзецца спецыяльнае гашэнне «Першы дзень».

■ Вернісажы

ПАКАШТАВАЦЬ АВАНГАРДНАГА

Праект «Avan-gARTe. Ад квадрата да аб'екта» і мастацкія густы

Вялікія выставы айчыннага авангарднага мастацтва ствараліся для гледачоў. Стаць гледачом можа любы чалавек — незалежна ад статусу і матэрыяльнага дастатку. Што, дарэчы, прадугледжана і коштам квіткоў.

Ігар Салаўёў. Insight.

Вялікая экспазіцыя, што размясцілася на праспекце Пераможцаў, 14, працуе штодня з 11.00 да 21.00. А з 8 па 26 мая нават на гадзіну больш — да 22-х. Кошт квіткоў для дарослых — 50 тысяч рублёў. Але для студэнтаў і пенсіянераў — удвая менш. Школьнікі азнаёміцца з экспазіцыяй могуць за 15 тысяч. Але найбольш эфектыўныя ў гэтым павільёне экскурсіі — 120 тысяч. Гэта добры варыянт для групы, якую правядуць і ўсё падрабязна раскажуць пра асобныя праекты, мастакоў, якія ўдзельнічаюць у выставе, а таксама пра тое, што значыць сучаснае мастацтва на цяперашнім этапе. Іншая справа, што экскурсіі заказваюцца па запісе.

На выставу «Сто гадоў беларускага авангарда» ў Музеі сучаснага выяўленчага мастацтва дарослыя трапяць за 30 тысяч рублёў, студэнты і пенсіянеры — за 15, а школьнікі за 10 тысяч. Але і тут прадугледжаны экскурсіі па запісе (80 тысяч). Адметна, што з 8 па 26 мая музей будзе працаваць без выхадных з 11 да 21 гадзіны.

Але самы просты спосаб адчуць на сабе ўздзеянне авангардных ідэй мастакоў — паглядзець рэпрадукцыі твораў, якія

Аляксандр Вахрамееў. Ровар.

ўтварылі своеасаблівую галерэю на плошчы Якуба Коласа. Сюды можна прыходзіць проста так, цэлымі сем'ямі ці групамі і ў любы час. І гэта добрая пляцоўка для таго, каб пачаць знаёміцца ў нейкім сэнсе і з вытокамі айчыннага авангарда, і яго сучасным днём.

Наталля ШАРАНГОВІЧ, кіраўнік Цэнтра сучасных мастацтваў, куратар выставы тлумачыць сутнасць і падкрэслівае асаблівае значэнне праекта «Avan-gARTe. Ад квадрата да аб'екта»:

— Беларускі авангард фарміраваўся мастакамі-эксперыментатарамі, сёння вядомымі ў многіх краінах свету. З пачатку XX стагоддзя многія беларускія гарады, асабліва Віцебск і Мінск, служылі своеасаблівай лабараторыяй мастацтва, тут доўга захоўваліся авангардныя мастацкія школы. Як і стагоддзе таму, сёння айчыннае мастацтва вылучаецца разнастайнасцю эксперыментальных формаў, адсутнасцю адналінейнасці, аднабаковасці, спрошчанасці. У беларускім мастацтве адчувальна моцны ўплыў такога феномену, як «мастацкая супольнасць», багатая на фармальныя і вобразныя пошукі і эксперыменты. Мастацкі авангард выявіўся ў жывапісе, архітэктуры, дызайне, музыцы, тэатры і кіно. Ён паўплываў на ўвесь стыль жыцця XX стагоддзя. Асэнсаванне мастацтва і культуры Беларусі ў яе авангардных праявах застаецца актуальным і сёння як спасціжэнне вытокаў нашай сучаснай культуры. Унікальнасць гэтага праекта ў тым, што ўпершыню паслядоўна і поўна сабраны ў Музеі сучаснага выяўленчага мастацтва ў адзіную экспазіцыю «Сто гадоў беларускага авангарда» творы авангарда, андэграўнда, нонканфармізму з 1910-х па 1990-я гады. Экспазіцыя выставы сучаснага мастацтва «Avant-gARTe. Ад квадрата да аб'екта», якая адкрыецца ў будынку на праспекце Пераможцаў 14, звязвае працы мастакоў-авангардыстаў XX стагоддзя і сучасных беларускіх аўтараў XXI стагоддзя, паказваючы пераемнасць традыцый і іх развіццё ў жывапісе, графіцы, скульптуры, дэкаратыўна-прыкладным мастацтве, арт-аб'ектах, дызайне і фатаграфіі. Гэта дае магчымасць убачыць творчую дынаміку беларускага мастацтва ў XXI стагоддзі. Фармальныя і вобразныя пошукі, якія ярка праявіліся ў творах беларускага андэграўнда ў 1960—1970-х гадах і маладых мастакоў у 1980—1990-х гадах, леглі ў аснову сучаснага беларускага мастацтва, пашырылі яго жанрава-візуальны спектр, спрыялі развіццю эксперыментальных напрамкаў творчасці, сінтэзу розных відаў мастацтваў. Паказваючы работы сучасных беларускіх аўтараў у непасрэднай сувязі з авангардам XX стагоддзя, мы ўключаем яго ў глабальны кантэкст прасторы еўрапейскай культуры.

Буйны мастацкі праект створаны пры падтрымцы Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, Музея сучаснага выяўленчага мастацтва, Цэнтра сучасных мастацтваў.

Ларыса ЦІМОШЫК

Таццяна Кандраценка. Поле прыцягнення.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.36	20.39	15.03
Віцебск —	5.21	20.33	15.12
Магілёў —	5.26	20.29	15.03
Гомель —	5.28	20.20	14.52
Гродна —	5.52	20.53	15.01
Брэст —	5.58	20.48	14.50

Месяц

Маладзік 29 красавіка.
Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Андрыяна, Засімы, Івана, Сямёна, Фёдара.*
К. *Катарыны, Лілії, Барталамея, Ігара, Людвіка, Мар'яна.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

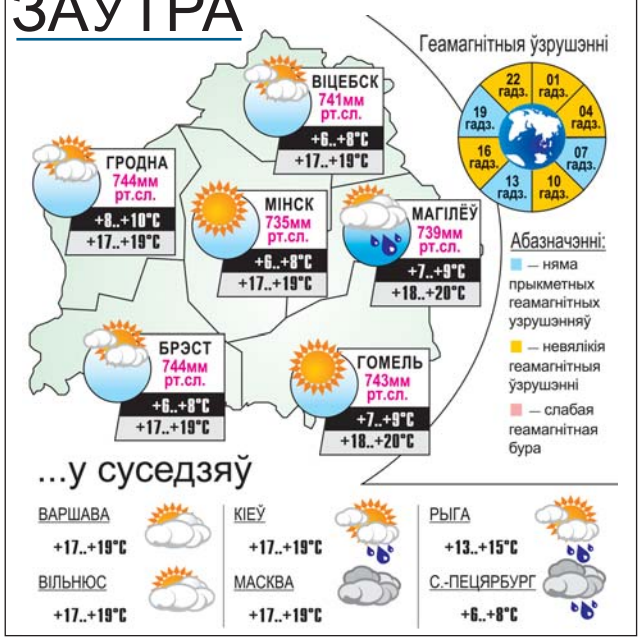

УСМІХНЕМСЯ

— Ну як у кадравае агенцтва схадзіў? Паспяхова?

— Так. Стэплер у іх украў…

Дні нараджэння карысныя для здароўя.

Брытанскія навукоўцы даказалі, што тыя, у каго было больш дзён нараджэння, жылі, як правіла, даўжэй.

— Фіма, а вы такі ведаеце, як вынайшлі медны дрот?

— Зразумела ведаю! Два адсіты пятак не падзялілі!

У маёй дзяўчыны ў ванным пакоі вісіць шэсць ручнікоў: для твару, для валасоў, для цела, для ног, для інтыму і для чагосьці яшчэ шосты… забыўся! А, сапраўды — для мяне!

Яўген зрабіў сабе татуіроўку ўпотай ад бацькоў. Цяпер ён вучыцца на адны «дзясяткі». У адваротным выпадку бацька возьме папругу і будзе вельмі здзіўлены.

Вяртаецца муж з камандзіроўкі і застае жонку ў ложку з палюбоўнікам.

— Добры дзень, я Віктар Васільевіч, генеральны дырэктар. А яшчэ і муж гэтай дамы.

— Добры дзень, а я часова выконваю абавязкі генеральнага дырэктара.

— Ты калі-небудзь казаў жонцы, што пра яе думаеш?

— Так. Хочаш, шнар на галаве пакажу?

caricatura.ru

НАРОДЖАНЫЯ 30 красавіка

Гэта яркія асобы, якія займаюць адказнае становішча ў грамадстве. Яны — бліскучыя босы і менеджары, пры гэтым вельмі патрабавальныя не толькі да падначаленых, але і да сябе; для іх гонар вышэй за ўсё, прыярытэтам заўсёды застаюцца сяброўскія адносіны. Яны адчуваюць вялікую патрэбу ў пяшчотнасці, разуменні родных і сяброў; у адносінах з людзьмі яны перш за ўсё цэняць незалежнасць. Народжаным 30 красавіка трэба асцерагацца тэндэнцыі валадарыць над іншымі і ўціскаць навакольных маральна. У іх вялікая патрэба клапаціцца пра каго-небудзь, але бацькам трэба засвоіць, што празмерная ўвага да дзяцей не заўсёды прыносіць жаданы вынік.

НАРОДЖАНЫЯ 1 мая

Гэтыя людзі валодаюць рэдкім талентам назіральніка, яны не вельмі гаваркія і красамоўныя, укладаюць сэнс у кожнае прамоўленае слова, таму разважанні іх заўсёды канкрэтныя і дакладныя. Іх паважаюць за сумленнасць і шчырасць, яны ніколі не шукаюць сварак і дэманструюць здольнасць пазбягаць канфрантацыі, імкнуцца ва ўсім кіравацца цвярозым розумам. Народжаныя ў гэты дзень — прыхільнікі прыгожага. Іх шлях да поспеху нетаропкі, гэтыя людзі рызыкуюць прапусціць свой адзіны шанц, які гарантуе шчасце. Для паспяховага дасягнення мэты ім неабходна дазваляць сабе калі-небудзь рызыкаваць.

НАРОДЖАНЫЯ 2 мая

Яны валодаюць выдатнай праніклівасцю і цудоўна разбіраюцца ў псіхалогіі і працэсах мыслення. Такія людзі імкнуцца да аўтарытарызму, усталявання сваіх законаў як у сям'і, так і сярод дзелавых партнёраў. Іх паважаюць за шчырасць, адкрытасць, прамалінейнасць. Большасць з іх — хутчэй аналітыкі, а не творцы. Праблема для многіх з іх у адсутнасці такту, таму ім неабходна накіраваць свае намаганні на набыццё навыкаў дыпламатычнасці, што забяспечыць поспех амаль што ва ўсіх сферах жыцця. Разам з тым яны цэняць цяпло і ўтульнасць сямейнага асяродку, а ўсе іх справы пранізаны любоўю да прыгажосці.

Наступны нумар газеты «Звязда» выйдзе ў суботу, 3 мая г.г.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар—галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ ТЭЛ./ФАКС: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 21.557. Індэкс 63850. Зак. № 1695.
Нумар падпісаны ў 19.30 29 красавіка 2014 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12